

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

REDAKCJA
I ADMINISTRACJA
Rua Em. Perito, 842
(dawniej Aquidaban)
Telefon 6-8-4
Pracownicy redakcji
W. Kurytyba, J. S. Paulo
J. S. Paulo, J. S. Paulo
J. S. Paulo, J. S. Paulo
J. S. Paulo, J. S. Paulo
J. S. Paulo, J. S. Paulo

Adres na listy
i przesyłki
pionierskie
GAZETA
POLSKA
Cena pości 8
Wydawca
Pawel Nikodem

NR 17 KURYTYBA · S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 24 KWIEŃNIA ROK 1938

DYREKTOR: PIOTR OLIVEIRA SAPORSKI

NASZA PRASA (1)

KOPCIUSZEK

Książ Białowas ma dar odzyskania najbardziej palących potrzeb i poruszania kapitalnych zagadnień. Sw. Kat. była opuszczona — i wziął tam na się obywatelstwo. Wraz z inż. Piotrem Saporskim przystąpił do założenia kolonii Zakopane, położonej pierwszorzędnie, bo nad drogą samochodową i na węzle rynków zbytu Kurytyba-Joinville, porty Guaratuba i S. Francisco. Tera: rzucił hasło: „Prasa winna pomóc społeczeństwu, a społeczeństwo gazetom. Należy podzielić wysiłki z jednej i drugiej strony”.
Spejzzenie na owego samorodnego kopciuszka, jakim jest prasa osadnicza, przyszło bardzo na czasie — bo w chwili, gdy społeczeństwo bardziej niż kiedykolwiek potrzebuje gazet i ich usług, a przy czym okazuje się, że ów samorodek, lekceważony i zapomniany, sam ledwie suchotniczo dysza.
Zwracaliśmy już nieraz uwagę na stan opuszczenia, w jakim pozostawiamy nasze pisma. Gdy gdzieindziej prasa jest rozbudowana do rozmiarów potężnego motoru, który pobudza, wstrząsa i prowadzi społeczeństwo — my chowamy naszego kopciuszka gdzieś w ognie piętniętego korowodu. Jeśli przyłożyć do nas śląską miarę, winniśmy posiadać co najmniej trzy dzienniki (w S. Paulo, Kurytybie, Porto Alegre), tuzin dobrze rozwiniętych tygodników z nawet miesięczniki ilustrowane, tzw. „magazyny”. Bracia nasi w Stanach Zjedn. mają kilkanaście wielkich dzienników, a i rodacy w Argentynie posiadają swój dziennik (niedawno były dwa), choć są liczbowo słabsi od nas.
Stuszą jest uwaga ks. Białowasa, że pisma nasze są nieraz mało interesujące. Powód, zdaniem naszym, leży w zanadto skromnej objętości, a opieramy się na własnym doświadczeniu. Tygodniki kurytybskie są za małe. Nie cierpimy bynajmniej na brak chętnych współpracowników, na brak obywateli, którzy mają coś do powiedzenia i umieją dobrze a nawet świetnie trzymać pióro w garści. Jakże wszelako ów najlepszej woli piszący ma

się po jakimś czasie nie zrazić, gdy schodzą tygodnie, zanim jego rzecz pojawi się w druku, a może wogóle nie znajdzie miejsca.
Na dobro kopciuszka należy wszelako zapisać, że i on, o własnych siłach, jak umie i może, próbuje „podciągnąć się wzwyż”, że użyjemy znanego wyrażenia marsz. Śmigłego Rydza. Niemalą zasługę ma tu prof. Jan Chorościński, który przez 10 lat stał w naszych szeregach, tępiąc niemilosiernie chwasty dziennikarskie i siejąc zdrowe ziarno. Do jego poziomu musiały dostosować się inne organy. Z jedynej pomocy zewnętrznej korzystną jest obsługa lotnicza PAT, natomiast z materiałów Świat. Zw. Pol. czerpią raczej pisma o większej objętości. Ile w kurytybskich warunkach sprawia kłopotu ilustrowanie pisma, najlepiej o tem świadczy fakt, że nikt z kolegów nie był jeszcze w stanie pójść za naszym przykładem.
Prasa w Brazylii wogóle przechodzi w ostatnim czasie trudny okres, a to w związku z podwyżką cen papieru o 60 proc. Kto bierze do ręki główne organy wielkich miast, wnet zauważy, że pomimo zwykłej prenumeraty, nie które z nich zmniejszyły swą objętość.
Ze stanu kopciuszowania musimy znaleźć wyjście za wszelką cenę, bo w grze znajdują się wyższe interesy osadnicze. Grzechy nasze są pospólne i szczerze ich wyznanie jest już wstępem do naprawy. Ogólną naszą winą jest, że zaledwie w co 10-tym domu osadniczym znajdziemy jakieś pismo, łatwiej nam wydać grosz na wódkę, niż na prenumeratę. Prasa ze swej strony nie zawsze stała na wysokości zadania i nie umiała pełnić swego szczytnego powołania. Organizacje i czynniki powołane przypominały sobie prasę dopiero wówczas, kiedy jej potrzebują do komunikatów.
Słowa nasze kierujemy pod adresem wszystkich ludzi dobrej woli, którzy rozumieją położenie. Stwórzmy front do prasy osadniczej i podźwignijmy ją wspólnymi siłami!

Junak szkołą sportu brazylijskiego

W drużynie brazylijskiej, udającej się do Europy na międzynarodowe zapasy piłki nożnej i której pierwszym współzawodnikiem będzie drużyna polska — znajduje się, jak o tem pisaliśmy, 2-letni kurytybian polskiego pochodzenia: najlepszy bramkarz Brazylii Tadeusz Boguszewski i znany zdobywca bramek Rudolf Bartczko.

Drużyna piłki nożnej kurytybskiego Junaka

Obydwaj rozpoczęli swą świetną karierę sportową w kurytybskim Junaku, co świadczy najlepiej, jak wielkie zasługi ma Junak, jako znakomita szkoła sportu brazylijskiego i kadra czołowych sportowców Brazylii.
Niech żyje Junak!

uczony a zarazem miłośnik sztuki dr. Leon Pniński, w swoim czasie namiestnik cesarski b. Galicji i rektor uniwersytetu.
— Kraków przygotowuje się do uroczystego obchodu 100-lecia urodzin Jana Matejki, sławnego mistrza historycznego malarstwa.
— W Budapeszcie otwarto w obecności regenta Horty'ego wystawę polskiej sztuki, pomieszczoną w 17 salach.
— Po przerwie, spowodowanej nadwyrężeniem nogi, wrócił na bieżnię w dobrej formie Janusz Kusociński, zdobywca złotego medalu na Olimpiadzie w Los Angeles.
— Wzdłuż stoków karpackich od Huculszczyzny po Śląsk przeszedł gwałtowny huragan, który miejscami porządził dachy (w Stanisławowie) a gdzieindziej powyrwał drzewa w lasach i słupy telegraficzne.
— Polska zamknęła północną granicę dla przewozu bydła, a to dla choroby psycowaciowej, jaka się szerzy w Czechach.
— Do Ameryki Płd. udaje się specjalna misja handlowa z wiceministrem Doleżalem na czele, celem nawiązania układów handlowych z Urugwajem i Argentyną.
— Na kanonizację św. Boboli przybyła do Watykanu niezwykle liczna pielgrzymka z Polski pod przewodnictwem 18 polskich dostojników kościelnych. Wzięło w niej udział 8 tysięcy pątników. Wycieczka przybyła szeregiem specjalnych pociągów polskich, którymi też wraca.
— Patriarcha kościoła prawosławnego rumuńskiego Miron Christea przybył do Polski z oficjalną wizytą do patriarchy kościoła polsko-prawosławnego. Zostanie przyjęty na posłuchaniu przez prezydenta Mościckiego.

CO PISZĄ INNI?

Poseł do Rodaków

Nowy Poseł Rzplitej dr. Tadeusz Skowroński, obejmując swą funkcję w Brazylii, zwrócił się za pośrednictwem PAT do Polonii Brazylijskiej, z odezwą, która została dostarczona w ub. tygodniu dwom z kurytybskich pism, skąd pozwałam sobie przytoczyć ją przynajmniej w streszcz.:
Pan Poseł wyraża najpierw podziękowanie za powitania, które otrzymał od prasy polskiej, organizacji oraz pojedynczych przedstawicieli wychodźstwa, po czym dzieli się z nami pozdrowieniami od Starego Kraju, gdzie zainteresowanie naszymi troskami i radościami jest niezmiernie żywe. Po przytoczeniu znanych nazwisk, jak Przewodowski, Rozwadowski, Rymkiewicz, Brodowski, które są związane z dorobkiem brazylijskim, stwierdza Minister, że „największym wkładem, jaki Polacy do ogólnego dobytku brazylijskiego wnieśli, jest ciężka codzienna praca tak licznych rzesz naszych rodaków“ i oddaje hołd oczu naszej kolonizacji, niezapomnianej pamięci Edmundowi Sebastianowi Saporskiemu.
Wdzięczność należy się Posłowi za słowa, że Polacy są „ze stanowiska brazylijskiego najbar-

dziej cennym elementem imigracyjnym. Mało osiedlają się w miastach, idą w głąb kraju, karczując nieprzebyte puszcze, nie użytki krwawą pracą zamieniają w urodzajne pola”. Podkreśliłszy naszą rolę Pionierów i Siewców, dr. Skowroński nie patrzy ze specjalną obawą w przyszłość i ufa, że powstałe ostatnio prądy nie zamąca dotychczasowych stosunków na dłuższą metę. Jeśli bowiem z jednej strony Brazylija nie może nie doceniać polskiej pracy pionierskiej i przykładnej lojalności polskiego osadnika, to z drugiej strony Polska, która tyle wycierpiała i walczyła o ideę narodową, potrafi może lepiej, niż inny naród, zrozumieć dążenia i słuszną dumę narodową Brazylii.
Poseł kończy odezwę zapewnieniem, że dołoży starań, aby poznać dokładnie nasze życie i zbliżyć się do osadnika.
Ponieważ odezwa Pana Posła nie doszła nas, mimo iż serwis lotniczy PAT otrzymujemy z regularnością zegarową — zwracamy się do Poselstwa i do PAT w Rio z prośbą o zbadanie, co zaszło, że w tak ważnym wypadku, jak przy wstępnych słowach Posła i Ministra, „Gazeta Polska“ i jej Czytelnicy zostali pominięci.

Z POLSKI

Wiadomości lotnicze PAT w streszczeniu i telegraficznie
— W związku z zakończeniem sesji sejm i senatu premier Składkowski przedstawił do rozstrzygnięcia Prezydenta Mościckiego sprawę dalszego trwania lub ustąpienia rządu. Prezydent rozporządził, że rząd w obecnym składzie ma trwać nadal.
— We Lwowie zmarł znany

EUROPA NIESPOKOJNA

Rząd silnej ręki we Francji
Nowy premier francuski Daladier wystąpił do parlamentu o udzielenie mu specjalnych pełnomocnictw dla utrzymania równowagi gospodarczej w kraju, zakończenia strajków i zabezpieczenia wartości pieniądza. Senat udzielił mu tych pełnomocnictw jednomyślnie. Jest to zdarzenie w dziejach parlamentu francuskiego zgoła niebywałe, i świadczy ono, że demokracja ma wciąż jeszcze swą siłę i wartość.
Przymierze wojskowe anglo-francuskie
Między Anglią i Francją stanął układ, mocą którego wojska obydwu krajów posiadają na wypadek wojny jedną wspólną komendę, jak to było przy końcu wojny światowej.
W Austrii
Były kanclerz austriacki Schuschnigg został zamknięty w obozie koncentracyjnym Dachau w Bawarii, z czego wnioskują, że zapowiedziany przeciwko niemu

proces nazystowski o zbrodniczym stanie nie posiada podstaw i został zaniechany. Zostaną skoniiskowane wszystkie dobra, jakie posiadał Oton Habsburg, pretendent do korony austriackiej.
Zbrojenia
Francja poświęca na cele wojenne więcej niż połowę wszystkich dochodów państwowych. Na wypadek wojny siły zbrojne Francji wynoszą 8 milionów ludzi, Linia Maginotta (sznur twierdz podziemnych), która odgranicza Francję od Rzeszy Niemieckiej i której koszt wyniósł 400 milionów dolarów, jest uważana za przeszkodę nie do przebycia. Od cewent. ataków powietrznych chroni się kraj rozbudowywaniem dróg samochodowych o szerokości dla 8 rzędów samochodów, jadących równoległe w jedną i drugą stronę. Tym sposobem cała ludność Paryża może być wywieziona z miasta w ciągu paru godzin. Ministerstwa w razie wojny będą urzędowały pod ziemią, w bezpiecznych schronach.
Niemcy posiadają na stałej sto-

pie do 1 miliona żołnierzy, w razie wojny zmobilizują około 12 milionów ludzi. Nie są oni jeszcze dostatecznie uzbrojeni, gdyż np. samolotów wojennych mają dopiero 2 i pół tysiąca, lecz prowadzą swe dozbrojenie w bardzo szybkim tempie naprzód. W wypadku wojny wejdzie w życie stary plan Ludendorffa o uzbrojeniu całego narodu, to znaczy że wszyscy pracują dla wojny, nawet niewiasty, dzieci, starcy.
W największym pogotowiu wojskowym znajduje się Italia, która po wyprawie abisyńskiej trzyma jeszcze wszystkich żołnierzy pod bronią. W razie mobilizacji ma ona w ciągu doby w pogotowiu 2 miliony wojska i 3 tysiące samolotów.
Układy
Anglia i Włochy zawarły ugodę, której podpisanie nastąpiło w Wielką Sobotę. Uгода reguluje stosunek obu państw na Morzu Śródziemnym oraz na Bliskim Wschodzie i w półn. wsch. Afryce. — Podobny układ zamierza zawrzeć z Italią także Francja i wygotować go jeszcze przed przyjazdem Hitlera do Rzymu.

Z HISZPANII

Wojska powstańcze dotarły do Morza Śródziemnego na południe od ujścia rzeki Ebro i rozdzieliły tym sposobem Hiszpanię republikańską na część walencką i barcelońską. Dojście do morza nastąpiło w małym porcie Vinaroz, na wysokości między Terulem i Saragossą (patrz naszą mapkę w popr. numerze). Stało się to w przeddzień Wielkiejnoocy. Stamtąd powstańcy rozpoczęli marsz na północ, wzdłuż morza do Barcelony i dotarli do miasta Tortosy, o które toczy się walka. — W Pirenejach Francuscy stanęli u granic Andorry, małej republiki, położonej na pograniczu hiszpańsko-francuskim.

Nowy polski święty

— Kanonizacja św. Andrzeja Boboli, wraz z dwoma innymi świętymi, odbyła się z nadzwyczajną świetnością, przy asyście tłumów, obliczanych na 50 tys. głów. W sobotę papież przyjął delegację 18 polskich biskupów z kard. Kakowskim na czele.

Zapamiętaj

**dobrze
ten
znak**

Jest to godło znanej i cudownej maści

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmacja Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORA wrzody, których nawet preparat 914 nie zdołał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawnioną od 9 lat. Były setki podobnych uleceń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwą POMADĄ MINANCORĄ nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzućcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORĘ prawdziwej, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora”, Joinville

Teraz! Domagajcie się w każdej restauracji i wogóle wszędzie najsmaczniejszego piwa „ATLANTICA EXTRA” ze stodu polskiego z największego Browaru „ATLANTYKA” Av. Iguassú nr. 153 --- Telefon 790 lub 791

1-szy kwartał minął

Czy masz opłaconą prenumeratę na rok bieżący? Nie czekaj, aż wysyłka Gazety zostanie Ci wstrzymana — ureguluj swą należność zaraz, jeżeli tego jeszcze nie zrobił. Bądź dla swego pisma takim samym dobrym przyjacielem, jakim Gazeta jest dla Ciebie.

GAZETA POLSKA

Wiadomości Parańskie

Otwarcie nowego dystryktu

W municypium Campo Largo, w miejscowości João Eugenio dawna Balsa Neva ostatnio otwarto nowy, trzeci z rzędu, dystrykt. Na sub-prefekta powołano p. Damazego Soares da Silva.

Wypadek kolejowy

Robotnik kolejowy Paulo Solis gdy chciał skoczyć do pociągu, który był w ruchu, tak nieszczęśliwie skoczył, że wpadł pod koła lokomotywy ponosząc śmierć w miejscu. Wypadek zdarzył się w Serraria Olinda w okolicy Ponta Grossy.

Dyrektor Poczty i Telegrafów w Kurytybie

W najbliższej przyszłości zwiedzi Parangę i wogóle południowe stany kap. Faria Lemos, Dyrektor Poczty i Telegrafów.

Lotnicza Taryfa Pocztowa

Za listy nie przekraczające 5 gm. przesyłka międzystanowa wynosi 1\$200. Z Brazylii do Europy 5\$600. Za druki (impresos) itp., nie przekraczające 25 gm. opłata międzystanowa 1\$200, do Europy 5\$600.

Śmierć w studni

W okolicach Kurytyby sześciolatek Waldemar, bawiąc się na podwórzu domu, wpadł do studni. Studnia miała około metra tylko, lecz chłopiec znajdował się w takiej pozycji, że nie mógł się ruszyć i poniósł śmierć przez utopienie się. Gdy rodzice zauważyli nieobecność chłopca, po dłuższym szukaniu, znaleźli Waldemara nieżywego.

Wypadek nie z wypadku

Niekiemu Julio przed kilku dniami okazywał nie do opowiadania chęć użycia swego nowiutkiego noża. Przechodząc przez plac Osorio spotkał niejakiego Sebastiana, którego niesympatyczna postawa widocznie nie przypadła mu do gustu. Zbliżył się więc do niego z sercem zdradliwym i wdaje w rozmowę. Naraz z blagiej przyczyny przebiega nożem Sebastiana. Oliarę w ciężkim stanie życia internowano w szpitalu a „ofiarnika” w więzieniu.

Rozporządzenie o rzeczach znalezionych

Policja cywilna w okólniku ostatnio wydanym rozporządziła, by jakiegokolwiek rzeczy oraz sumy pieniężne znalezione, oddawane były w przeciągu 15 dni w „Delegacia de Vigilancia e Investigações” z podaniem nazwiska, mieszkania i rzemiosła osoby, która daną rzecz znalazła. W razie, gdyby ktoś znalazł rzecz zatrzymał dla siebie, uważany będzie za złodzieja a tym samym podpadnie karom przewidzianym przez prawo.

Zabójstwo

W Ponta - Grossie pewien żołnierz idąc nad ranem do koszar, znalazł ciało ludzkie w rowie. Okazało się, że było to ciało niejakiego Bernardino Ferreira. Wi-

cej, z ran jakie okazywał, można było wnioskować, że został zamordowany. Pomimo wysiłków policji nie zdołano nic więcej wyjaśnić o sprawie. Na drugi dzień dopiero szczęśliwym zbiegiem okoliczności wpadł w ręce policji watek, przez który doszła ona do zadawalniającego wyjaśnienia. Bernardino przez całą noc hulał z kolegami a między nimi znajdował się także „Brutus”. Podobno dwa razy był zaczepiany przez swego przyszyłego mordercę, ale wobec interwencji kolegów skończyło się tylko na wymianie zdań. Nad ranem każdy udał się w inną stronę do domu i wtedy ów Brutus napadł zdradziecko po pijanemu na Ferreira, kładąc go trupem.

Wypadek samochodowy

Na drodze do Ribeiry wojskowy samochód ciężarowy zderzył się z samochodem prywatnym. Wskutek wypadku ponieśli znaczne rany pasażerowie João Costa z żoną oraz dwóch młodszych synów.

Z obory zarodowej

Proces szczepienia była czerwoną polską rasą w Afonso Penna dobiega końca. Informując stale Czytelników o postępach aklimatyzacji, uprzedziliśmy, że jest ona zawodna. Afonso Penna także nie obyło się bez straty, bo padł, jako pierwsza i jedyna dotychczas ofiara, wspaniały i odporności polskiego bydła.

Święcenia kapłańskie

Dowiadujemy się ze źródeł prywatnych, że w sobotę dn. 17. 4, w jednej z bazylik Rzymu otrzymał święcenia kapłańskie ród nasz z Parany ks. Bolesław

Dr. JANINA WĄTROBIANKA

CHOROBY DZIECIĘCE I KOBIECE

— PORODY —

KLINIKA OGÓLNA

— WYJAZDY NA KOLONJE —

Konsultorium i rezydencja: MARECHAL MALLÉT

współuczucia, a zarazem prosimy obie instytucje, aby się nie zrażały pierwszym wypadkiem. Jesteśmy mocno przekonani, że czerwona rasa jest dla Brazylii świetnym nabytkiem, który przewyższy pierwsze stąty.

Kalifornijska pszenica dla Parany

Do Parangy przybyło 40 worków pszenicy nasiennej z Kalifornii, przeznaczonej do wysiewu w poszczególnych koloniach, przeważnie na północy stanu. Jest to pszenica jara, specjalnej selekcji.

Dokumenty kupca

Prezydent Republiki wydał dekret nr. 341 z dnia 17. marca 1938, który nakłada na obywateli obowiązek przedstawiania dokumentów przy prowadzeniu interesu handlowego lub przemysłowego. Podajemy najważniejsze punkty tych zarządzeń, aby się nasi kupcy mogli z nimi zapoznać.

Do tego celu należy przedłożyć nast. dokumenty: a) paszport zagraniczny zawierający upoważnienie władzy imigracyjnej do pracy w Brazylii (w handlu i przemyśle); b) świadectwo tożsamości (carteira de identidade); c) zaświadczenie, jak długo przebywał już w Brazylii i świadectwo dobrego sprawowania się. Zaświadczenie to wydają szefatury policji, przy składaniu dokumentów nie może ono być dawniejsze, niż z przed 30 dni.

Obowiązek przedkładania tych dokumentów obejmuje: członków spółek, akcjonariuszy komandytowych, dyrektorów i zarządzających w spółkach handlowo-przemysłowych, reprezentantów i kierowników filii. Ani stanom ani municypiom nie wolno udzielać pozwoleń handlowo-przemysłowych dla obywateli, jak długo nie przedstawia dowodów, że zastosowali się do omawianego dekretu. Kupcy wędrowni, agenci, sprzedawcy, pośrednicy również są tą ustawą objęci, jeśli nie są Brazylijanami z urodzenia.

Art. 8 tego dekretu zwalnia od przedłożenia paszportu tych kupców, którzy przedłożyli dowód zamieszkiwania od 5 lat przeszło w Brazylii, bez żadnych przeszkód policyjnych, oraz jeśli są żonaci z Brazylianką lub mają dzieci tu urodzone. Tak samo wolni są od przedkładania paszportu ci, którzy mają swą firmę zarejestrowaną od 2 lat.

Święcenia kapłańskie

Dowiadujemy się ze źródeł prywatnych, że w sobotę dn. 17. 4, w jednej z bazylik Rzymu otrzymał święcenia kapłańskie ród nasz z Parany ks. Bolesław

Falarz, syn znanej i zasłużonej rodziny z Orleansu. Nowo wysięco y łapan jest wychowankiem seminarium duchownego w Kurytybie, przez ostatnie 5 lat odbywał wyższe studia teologiczne w „wiecznym mieście”, w kolegium Pio Latino Americano. W czasie studiów w Rzymie, ks. Falarz poznał nie tylko Włochy, ale i Austrię, Czechy oraz kraj swoich przodków, Polskę. Podziela radość rodziny ks. Falarza, rodziców, braci, siostr, jakoteż parafii Orleans i za ich pośrednictwem składamy nowemu kapłanowi szczere gratulacje.

Dział Towarzystw

Tow. Dobroczyne im. Tadeusza Kościuszki Łączność i Zgoda

zaprasza swych członków na Zabawę Taneczną, która odbędzie się dnia 23 kwietnia (sobota) w własnym lokalu (ul. Emano Pereira). Wstęp bezpłatny i tylko dla członków. Specjalnych zaproszeń nie wysyła się. Początek o godz. 9-ej wieczorem.

ZARZĄD.

Poszukiwanie

Poszukiwany Władysław Turgusa, który wyjechał przed dwoma laty do São Paulo nie dając o sobie żadnej wiadomości. Poszukiwany lub ktokolwiekby wiedział o losie wyżej wymienionego, zechce podać informację do Redakcji „Gazety Polskiej”. Poszukiwany był z zawodu rolnikiem

Na sprzedaż dom

12 loty 109 na 45 m., 10 akrów lasu ogrodzonego, cena przystępna. Oprócz tego 60 akrów lasu i dobrej ziemi do uprawy. Informacji udziela w niedzielę Stefan Giliński — Piraquara.

Zaprzyjęzony tłumacz publiczny

J. GELBERT

Rua Pedro Ivo, 211

Tłumaczy urzędowo wszystkie języki. — Złatwiał również sprawy z poza Kurytyby, w tym celu należy nadesłać dokumenty pocztą poleconą

Prośba

Szanowni Czytelnicy: w Prudentopolis:

Zwracam się z prośbą do was, żebyście wiedzieli lub słyszeli o małżeństwie Grabowych Ignacym Annie, którzy prawdopodobnie zmarli siedem (7) lat temu. Prześlijcie mi wiadomości o nich i adres dokładny, za które to informacje wynagrodzę. Jan Mrozowicz 300 Lanza Ave. Garfield, N. J. U.S.A.

Nasiona polskie

F. Telesfor Otmianowski Poznań

Kapusta 100 gr. 9.000
Sałata " 8.500
Marchew " 7.500
Buraki 6.000
Cebula 10.000
Pomidory 10.000
Rzodkiewki 6.000
Kalafior 25.000
Sprzedaję nasiona pod gwarancją. Na żądanie przedłożę oryginalną fakturę

FLORECKI — Charutaria Liberty Pr. Tiradentes, 305

Już jest do nabycia we wszystkich aptekach sławne lekarstwo z ziół wskazanych przez Indian

ELIKIR TAPAJÓZ

Niezawodne przy bólach reumatycznych, przy nieczystościach krwi, przeciw zardawionym wrzodom i wszelkiego rodzaju ranom. Pytajcie zawsze o TAPAJÓZ LIQUIDO Labor. ręczy za wyleczenie

CASA JACOB

Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312
Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPUJE I SPRZEDAJE:
Meble i wszelkie urządzenia domowe
Sprzedaje na spłaty

NEURALGJE, BOLE REUMATYCZNE
usuwają nieszkodliwe dla zdrowia
polskie proszki "KOGUTEK"
(MIGREND - NERVOSIN)

Z RIO GRANDE

Dziennik „O Est. de S. Paulo” przynosi w numerze z dn. 13.4 wiadomość nast. treści:

Konsul niemiecki w Porto Alegre złożył wizytę stanowemu sekretarzowi spraw wewnętrznych i odbył z nim konferencję na temat ostatniego dekretu szkolnego. Przedstawiciel niemiecki oświadczył, że kolonia niemiecka przyjęła dobrze nowe zarządzenia, i z tego powodu pragnie on wejść w porozumienie z władzami stanowymi dla lepszego wykonania poszczególnych punktów. Postanowiono, że konsul porozumie się w tej sprawie z szefem Wychowania. — Według obliczeń, w Rio Grande istnieje z górą tysiąc szkół obywatelskich, w których pobiera naukę 25 tysięcy dzieci. Większość tych zakładów, to szkoły niemieckie, na drugim miejscu idą szkoły włoskie.

Również konsul włoski w P. Al. wyraził chęć ściślejszej współpracy z władzami riograndeńskimi przy wykonaniu zarządzeń nowego dekretu o szkołach. Szkół włoskich w RGrS jest tylko 8; 5 w stolicy, po jednej w Caxias, Sta Maria i Pelotas. Były one już zdawna znacjonalizowane i w każdej uczyl przedmiotów brazylijskich specjalny nauczyciel, wydelegowany przez stanowy sekretariat wychowania.

S. Luiz do Guaporé
Kolonia S. Luiz da Casca jest już starą osadą, mającą około 50 lat istnienia. Jest ona w większości zamieszkała przez Włochów, rodzin polskich liczy się tam na 240 domów. Nasi trzymający się gromady, są pracownicy i zgodliwi, we wszystkich sprawach społecznych idą razem. Pobudowali piękny kościół, towarzystwo i założyli teatr. Parafia znajduje się od towarzystwa o 3 km., ale ksiądz włoski ma kazania w swoim języku, i Polacy go nie rozumieją. Na kościół parafialny Polacy złożyli ofiar około 60 tysięcy milrejsów, lecz nie mieli tam nigdy swego duszpasterza. Ile razy pragnęli Jobjrej obsługi religijnej, tyle razy musieli udawać się do innych parafii i prosić księży o przyjazd choćby tylko na tydzień—dwa.

Od nowego roku szkolnego przybył tu jako nauczyciel Adam Kempa wraz z córką, która ukończyła Kolegium w Kurytybie i posiada egzamin rządowy. Przy rozpoczęciu roku szkolnego zarząd towarzystwa udał się wraz z nowym nauczycielem do prefektury, która udzieliła dla obydwo szkół (jedna od drugiej oddalona o 4 km.) subwencje. Ponieważ w szkołach subwencjonowanych od nowego roku szkolnego można uczyć tylko w języku krajowym, koloniści po-

stanowili pobudować osobny dom na kursy języka polskiego, na co władze wyraziły zgodę.

Do szkoły zapisało się zaraz w pierwszych dniach jej otwarcia 65-ro dziatwy. Kurs języka polskiego, stosownie do nowych wymagań, mieści się chwilowo w domu prywatnym.

Towarzystwo stara się o polskiego księdza i otrzymało od arcybiskupa w Porto Alegre stosowne przyrzeczenie.

Czytelnikom naszym w S. Luiz do Guaporé przesyłamy pozdrowienia a kolonii życzymy powodzenia w przedsięwziętych pracach.

CENY TARGOWE

Cukier biały rafin.	kilo	1\$300
" " zwyczaj.	"	1\$200
" " mulat.	"	1\$000
Kawa mielona 1-a	"	3\$000
Herva-matte	"	1\$200
Ryż biały agulha	kilo	1\$800
" " zwyczaj.	"	1\$400 do 1\$500
Groch okrągły	" 500 do 1\$000	
Fasola czarna	" nowa	\$600
" " paulista	"	\$500
Mąka pszenna Lili wótek	60\$000	
Mąka pszenna	kilo	1\$500
" " kukurydziana	"	1\$500
" " manjokowa	600 do 1\$000	
Araruta	"	2\$500
Masło bez soli	"	10\$000
" z Blumenau	"	10\$000
Mięso wieprzowe	"	4\$000
Mięso wołowe	"	2\$000
Stonina	"	5\$000
Smalec	"	4\$400
Bacalhao	"	5\$000
Wosk	"	8\$000
Chmiel 100 gr.	paczka	1\$200
Cazolina	lata	3\$000
Naita	"	27\$000
Oliwa Bertoli	"	14\$000
Oliwa Sol levante	"	4\$500
Herbata Lipton	"	7\$500
Wódka	butelka	2\$000
Wino czerwone	butelka	1\$500
Fasola czarna nowa kalg.	"	36\$000
Jaia tuzin	"	2\$200
Cebula nowa	aroba	7\$000
Kartofle nowe alk.	"	5\$000

Kolonia Zakopane

Podpisani zawiadamiają, że w okresie tegorocznej zimy, to jest od dnia 25 kwietnia począwszy, będzie jeden z podpisanych stale funkcjonował w Zakopanem, złatwiał na miejscu sprzedaż lotów nowym nabywcom. Wszelkie warunki do omówienia na miejscu.

Prosząc o jaknajliczniejsze wykorzystanie zimowego sezonu, dla ogólnego dobra naszej kolonii Zakopane — pozostajemy z szacunkiem
Inż. Piotr Oliveira Saporski.
Ks. Antoni Białowąg.

Potrzebna zaraz, kuchnia

miejąca dobrze gotować. Zgłoście się Rua Barão do Rio Branco, 263 -- godz. 12—2 i 7—8.

Wielka zabawa dziecięca w Zw. Polskim w dn. 3 maja

Związek Polski w Kurytybie dla uczczenia Konstytucji Trzecimajowej oraz dnia odkrycia Brazylii urządza dla dzieci, członków polskich organizacji, wielką zabawę. Aby uroczystość ta wypadła jak najlepiej, uprasza się Rodziców o wysłanie dzieci do Związku na próby, które odbywają się każdego dnia od godz. 10 do 11 przed południem i od godz. 4 do 5 po południu. Wszystkie dzieci rodziców polskich niech przybywają na próby, które prowadzi p. T. Morozowicz.

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby

Szyjemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin. Zamawiając z rana oddajemy wieczorem tego samego dnia ubranie gotowe pierwszorzędna robota. Wielki skład kaszmirów, birmów jak ubiań gotowych.

ALFRIATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS
Curityba — Praça Dr. Generoso Marques Nr. 256
esquina Praça Tiradentes Nr. 5.

ZIEMIA NA ZABUDOWANIA
Mamy parę lotów na sprzedaż w centrum miasta.
INFORMACJE: Escritorio Técnico de Construções
OMAR CARNEIRO RIBEIRO
Edifício da Caixa Economica n. 255, Apart. n. 11—1. andar

Polonus Hotel
przy ulicy Barão do Rio Branco nr. 378
Przyjmuje na utrzymanie miesięczne jak również i na dniówkę. Cena każdemu przystępna.
Właściciel: Bolesław Mażuchowski

KLINIKA DENTYSTYCZNA
WINCENTY FLENIK
CHIRURG-DENTYSTA
Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki
Specjalność: Wyrwanie zębów bez bólu, leczenie fistuły i innych komplikacji jamy ustnej. Wprawianie sztucznych zębów
CENY PRZYSTĘPNE
Godziny przyjęć: od 8—11 i od 1—6
Kurytyba — Rua Saldanha Marinho, 593 — Parana

ELIKIR TAPAJÓZ
O UNICO DEPURATIVO INDIGENA SIGA O INDIO
Labor. ręczy za wyleczenie

CASA JACOB
Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312
Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPUJE I SPRZEDAJE:
Meble i wszelkie urządzenia domowe
Sprzedaje na spłaty

Nieszc...

S. Paulo nieniami p... w kinie n... największe... góra Mont... nęta się i... dziesiątki... odbył się r... licja wszed... dztwo, al... mentach p... nia, zezna... fy są nies... przedstaw...
Gdy wy... tarami ki... lona fala... den skaka... sy się sz... powisko,

Z São Paulo i Rio

Sekcja Administracyjna „Gazety Polskiej w Brazylji” w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESKIEGO
Rua Jaguaribe, 166 — Telefon 5.5693.

T-wo Polskie im. J. Pilsudskiego w S. Paulo Av. do Estado, 12

24 kwietnia 1938 r.
Przedstawienie dla Młodzieży i Dzieci

Sekcja Teatralna pod reżyserią Stanisława Dekarzewskiego
wystawi fraszkę Józefa Kościelskiego:

„PRELEGENT”

OSOBY:

Onufry Kazimierz Bończa
Andzia jego córka Alicja Muchówna
Jan Murecki Marian Eddy
Służący Roman Oksza
Rodzice z dziećmi nie płać wejścia
Początek o godz. 5 wiecz.

Z T-wa im. J. Pilsudskiego w S. Paulo

Przybył już do São Paulo i objął kierownictwo Agencji Konsularnej R. P. p. Mieczysław Rogatko.

Urodził się on 15 kwietnia 1907 roku w Lubartowie. Gimnazjum ukończył w r. 1925 i Wyższą Szkołę Handlową w Warszawie w r. 1928. W 1928-29 pracował w Banku Handlowym w Warszawie. W 1929-31 był Sekretarzem Stowarzyszenia Eksportu Bekonów; w 1931-32, dyrektorem fabryki bekonów; w 1932-37 radcą Instytutu Eksportowego. W r. 1937 został mianowany V. Konsulem R. P. w São Paulo.

Niewątpliwie, p. konsul Rogatko, zwróci największą uwagę, jako dobry fachowiec w tych sprawach, na rozwój stosunków handlowych pomiędzy Polską a Stanem São Paulo. To co jego poprzednicy w przeciągu 20 lat zaniedbywali, dzisiaj trzeba odrobić. Zadanie nadwyznaczające — ale i wdzięczne.

W dniu 3 kwietnia odbyło się oficjalne powitanie p. Konsula przez członków Kolonii Polskiej, w lokalu Towarzystwa im. Józefa Pilsudskiego.

Sala Towarzystwa była ślicznie udekorowana kwiatami.

Zwołane na ten dzień nadzwyczajne zebranie Towarzystwa i podległych mu organizacji, rozpoczął p. prezes Henryk Mirgalewski treścią przemówieniem, skreślając rolę Towarzystwa na tle szerszym gruncie. Po omówieniu szeregu spraw wewnętrznych organizacji, przeszedł także do ogólnych, mówiąc: „Mamy nadzieję, że Polacy tutejsi, pod kierownictwem Pana Konsula, będą mogli zająć się także sprawami gospodarczymi. Zadanie organizacji gospodarczej wymaga elity duchowej, oraz kapitałów. Jedno

i drugie musi być w najbliższym czasie zmobilizowane i uzupełnione siłami innych stanów i Macierzy. A jeśli zechcemy pogłębić kontakt gospodarczy Macierzy z Polonią brazylijską, to i ten proces da się przeprowadzić tylko w silnym i zdecydowanym oparciu o São Paulo. Polonia paulistańska ma przed sobą duże możliwości rozwojowe także w dziedzinie osadniczej oraz w organizacji lokalnego przemysłu. Spodziewamy się w związku z tem również i pewnej zmiany w polityce emigracyjnej, która zbyt jednostronnie akcentowała znaczenie gospodarcze Parany dla Polski”.

Na zakończenie p. prezes wniósł okrzyk na cześć pana konsula, a jego małżonkę ofiarował bukiet białych róż.

W imieniu Filii Towarzystwa w Villa Anastacio przemawiał p. Leon Bednarek; w imieniu Sekcji Młodzieży — p. Jan Eugeniusz Wasikowski; w imieniu Biblioteki — p. Czesław Romaszko, w imieniu Sekcji Teatralnej — p. Czesław Zieliński i w imieniu Komitetu Budowy Domu — p. Stanisław Dekarzewski.

Wszyscy mówcy wyrazili swoje wielkie zadowolenie, że nareszcie, tak ważna placówka paulistańska doczekała się odpowiedniego kierownictwa.

W odpowiedzi pan konsul dziękował za tak miłe przyjęcie i obiecał ściśle współpracować z Kolonią Polską w São Paulo.

Mamy także nadzieję, że wkrótce podrzędna nasza placówka w São Paulo, stanie się pełnoprawnym konsulem, jaki już dawno, we względu na przodujące miejsce stanu S. Paulo w republice Brazylijskiej, powinien być być tutaj.

Nieszczęście w kinie

S. Paulo żyje jeszcze wspomnieniami przerażającej katastrofy w kinie na przedmieściu Braz, największej od roku 1928, kiedy góra Monte Serrat w Santos osunęła się i pogrzebała w szpitalu dziesiątki ludzi. Pogrzeb ofiar odbył się na koszt prefektury. Policja wszczęła energiczne śledztwo, ale jak to bywa w momentach przestachu i zamieszania, zeznania świadków katastrofy są nieścisłe, każdemu rzecz przedstawia się inaczej.

Gdy wybuchła panika, korytarzami kina poczęła rwać szalona fala ludzka ku wyjściu. Jeden skakał przez drugiego, wszyscy się szamotali, powstało kłopotliwe, w którym zdeptano

na śmierć 32 osoby. Kto się wyrwał na ulicę, pędził z przerażeniami oczyma bez zatrzymania, jak opętany. Przypadkowi przechodnie opowiadają, że widok tej grozy nie da się opisać.

Po kilkunastu minutach pozostała na korytarzach i schodach tylko ciała zaduszonych w ścisłości, zdeptyanych i rannych z polamanymi kośćmi, a między nimi walały się porwane części ubrań, kapelusze, nawet obuwie. — Popłoch powstał na kilka minut przed ukończeniem filmu, gdy służba gotowała się już do wypuszczenia ludzi.

Za odmowę tańca

Na przedmieściu Carandirú poszło dwoje młodych narzeczonych, Antonio Bueno wraz z Re-

giną Mendes na bal do miejscowego towarzystwa. Oboje młodzi mieli między sobą jakąś sprzeczkę, skutkiem której Regina odmówiła Antoniewi udziału w tańcu i poszła w tany z kimś innym. Odpalony wyszedł na ulicę, żując w sobie straszliwą zemstę. Gdy narzeczona wyszła do niej i zagadnął: „Jak ty się zachowujesz? „Mogę tańczyć, z kim mi się podoba”, odparła zacepiona. Bueno wyciągnął na to zastrzony nóż i jednym szybkim a pewnym ciosem rozplatał Reginie brzuch, kładąc ją na miejscu trupem. Złoczyńca został pochwycony i odprowadzony do aresztu, gdzie oczekuje na przewód sądowy.

Wzrost Sorocaby

Miasto Sorocaba jest jednym z najpoważniejszych centrów pozastatecznych w stanie S. Paulo. Liczy ona 42 tys. mieszkańców, 8 tysięcy domów, 2 gimnazja, 1 seminarium nauczycielskie, 1 szkołę rzemieślniczą. Miasto liczy 180 fabryk, a w nich 15 tys. robotników. Fabryka cementu produkuje dziennie 14 tys. worków tego materiału budowlanego. Kapitał umieszczony w przemyśle wynosi 400 milionów milr., drzew pomarańczowych: municypium liczy półtora miliona.

Zbiór pomarańczy

Rozpoczął się zbiór pomarańczy w stanie S. Paulo, a pierwsze transporty zagranicę pochodzą z Limeiry i Campinas i były skierowane do Buenos Aires.

Wydobycie bananów

W ciągu ostatnich 10-ciu lat wydobywanie bananów wzrosło niemal 3-krotnie, bo gdy w 1927 r. wyślano zagranicę 4 i pół miliona kłębów, to liczba ta urosła w 1937 r. do 11 i pół miliona. Najwięcej bananów brazylijskich zużywa Argentyna (8 i pół miliona kłębów), za nią idą Anglia (blisko 2 miliony) oraz Urugwaj (800 tys.).

Rio

S/S Kościuszko w Rio

Podczas postoju okrętu „Kościuszko” w Rio zdarzył się na jego pokładzie pożarowania godny wypadek. Palacz okrętowy Kazimierz Białowski wpadł do luki węglowej i doznał złamania obu nóg. Ponieważ statek ma doskonale wyposażony szpital, pomoc lekarska z miasta nie była potrzebna. Białowski został umieszczony w infirmerii okrętowej i płynie pod opieką polskiego lekarza dalej.

Gdy dzieci płaczą

Nie zawsze płacz dzieci oznacza upartość i chęć podejścia, aby otrzymać rzecz pożądaną. Jeśli np. dzieci płaczą w nocy, jest to oznaką, że żołądek ich jest w nieporządku albo też dokuczają im jakaś inna dolegliwość.

Gdy tedy dziecko płacze, należy starać się zbadać, co mu dolega. Czasem dokuczają mu zanadto ściśnięte powijaki. Trzeba zmienić jego położenie na łóżku. Dobrze jest obniżyć dziecku na parę sekund głowę poniżej reszty ciała, aby wyszły ustami gazy, które się może w żołądku nagromadziły. Spróbować także dać niemowlęciu parę łyżeczek gotowanej i ostudzonej wody, ponieważ w dniach upalnych dzieci przy pierśi cierpią zwykle pragnienie. Wiele razy dzieci płaczą z pragnienia, a matki myślą że z głodu, dając im ssać poza godzinami. Wodę filtrowaną lub przegotowaną podajemy dziecku w łyżeczce.

Aby uniknąć zaburzeń żołądkowych u dzieci, tak częstych w dni upalne, należy mieć baczenie na mleko. Jak wiadomo, mleko w ciepłej porze zmienia się szybko, i należy je podawać tylko świeże. Jeśli dziecko zachoruje na żołądek, pierwszym zabiegiem winna być dieta, nie dłuższa niż 12 godzin.

Jako lekarstwo, zalecają lekarze w takim wypadku Eldoformio firmy Bayer, znane i wypróbowane w różnych krajach. Ma ono tę właściwość, że zwalczając rozwolnienie i zabezpiecza drogi trawienne przed wyciepleniem. Rada zasadnicza, jaką dajemy matkom na gorące dni roku, jest następująca: Dbajcie o świeżość pokarmu swych dzieci i miejcie zawsze tubkę z pigułkami Eldoformio w domu, aby były pod ręką, gdy zajdzie potrzeba.

SANGUE SANGUE SANGUE

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedynie lekarstwo w świecie z 8 środkami wzmacniającymi: fosfat, wapno, arsenik i t.d

Po 20 dniach użycia zauważa się:

1. Ogólny powrót sił i zwiększenie apetytu.
 2. Całkowite zniknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości.
 3. Ustąpienie depresji nerwowej i wychudzenia u dzieci obojga
 4. Nabranie na cięci wagi 1-3 kilo.
- SANGUENOL JEST WIELKIM WYNAŁAZKIEM NAUKOWYM — orzeczenie dra Manuela Soares de Castro.

Burza śnieżna

Nad stanem Św. Kat. zszalała w ub. tygodniu burza śnieżna, lecz całe szczęście, że zjawisko to wystąpiło na wysokości 2,500 metrów nad ziemią. Opowiedzieli o tem lotnicy i pasażerowie samolotu „Tupan” który pokrył się na krótki czas śniegiem, gdy leciał z Rio do Bs. Aires. Zjawisko to wystąpiło na wybrzeżu brazylijskim po raz pierwszy w historii tutejszego lotnictwa.

Minister argentyński

Argentyński minister spraw zagranicznych José Maria Cantillo, który przybył z Europy celem objęcia wysokiego stanowiska w swym kraju, zatrzymał się w Rio de Janeiro przez kilka dni, na specjalne zaproszenie rządu brazylijskiego. Był on podejmowany bardzo gościnnie i odbył narady z brazylijskim ministrem spraw zagr. dr. Oswaldo Aranha.

Posel włoski

Przybył do S. Paulo na kilka dni ambasador włoski w Brazylii, dr. Vicente Lojaco. W czasie pobytu ambasador dokona wręczenia miastu pomnika cesarza Augusta, którą to statuetkę ofiarował rząd włoski dla S. Paula

NIEMIASY SĄ SZCZĘŚLIWE

gdy biorą pigułki „MENA-GOL” przy opóźnieniach, wstrzymaniach i bólach regularności, gdyż środek ów daje zdrowie i konserwuje je, zapewniając młodość i piękność kobiety. Jest to wielkie lekarstwo, używane przez tysiące kobiet. Do nabycia w każdej lepszej aptece i drogerii.

Para o Dia de Tiradentes

HYMNO DA INDEPENDENCIA DO BRASIL

Letra de Evaristo Ferreira da Veiga
Musica de D. Pedro I.

I.
Já podeis, da Patria Filhos,
Ver contente a Mãe Gentil;
Já raiou a Liberdade
No horizonte do Brasil
Já raiou a Liberdade,
Já raiou a Liberdade
No horizonte do Brasil.

ESTRIBILHO

Brava gente Brasileira!
Longe vá temor servir
Ou ficar a Patria Livre
Ou morrer pelo Brasil;
Ou ficar a Patria Livre,
Ou morrer pelo Brasil,

II
Os grilhões que nos forjava
Da perfidia astuto ardil...
Houve mão mais poderosa;
Zombou delles o Brasil:
Houve mão mais poderosa
Houve mão mais poderosa
Zombou delles o Brasil.

ESTRIBILHO

Brava Gente Brasileira! etc.

III

Parabens, oh! Brasileiros!
Já, com garbo varonil,
Do universo entere as nações
Resplandece a do Brasil.
Do Universo entre as nações
Do Universo entre as nações
Resplandece a do Brasil.

ESTRIBILHO

Brava Gente Brasileira! Etc.

IV

Não temeis impias phalanges,
Que apresentam face hostil;
Vossos peitos, vossos braços
São muralhas do Brasil.
Vossos peitos, vossos braços
Vossos peitos, vossos braços
São muralhas do Brasil.

ESTRIBILHO

Brava Gente Brasileira! Etc.

CANÇÃO BRASIL

Letra e musica do Dr. Thiers Cardoso

I.
Salve! Patria Gentil,
Amado Brasil,
Nossa Terra querida,
Para a tua grandeza,
Gloria e defeza
Tu tens a nossa vida.

(Estribilho)

Brasil! Nome Sagrado!
Marchando resolutos para
a guerra
Todo o vigor que o nosso corpo
encerra
É teu! Só teu, Brasil amado.

II
Eil-a! A nossa jornada,
Bendicta Cruzada
De uma gente tão forte,
A phalange aguerrida,
Nunca vencida,
Vae afrontar a morte.

(Estribilho)

Brasil! Nome Sagrado! Etc.

III

Toda a tropa se agita
Com gloria infinita,
Ao rufar do tambor,
E, ao ver esta Bandeira,
A Patria inteira
Canta e vibra de amor.

(Estribilho)

Brasil! Nome Sagrado! Etc.

IV

Avante Brasileiros!
Bravos guerreiros
Esta grande nação,
A' victoria! A' victorial
Levando à gloria
O auri-verde pendão.

(Estribilho)

Brasil! Nome Sagrado! Etc.

Dr. Bronisław Ostoja Roguski

ADWOKAT

Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, inwentarze, naturalizacje
Przyjmuje pełnomocnictwa do załatwiania wszelkich spraw przy
urzędach stanowych i federalnych

Rezydencja i biuro — rua Dezembargador Mota, 2167 — Telefon 2167

GDYNIA-AMERYKA

Linje Żeglugowe S. A.

Linja Południowo - Amerykańska

LAMPOR & HOLT LINE — Rio de Janeiro

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami:

Pułaski i Kościuszko

ROZKŁAD JAZDY JEST NASTĘPUJĄCY:

Z POLSKI DO AMERYKI POŁUDNIOWEJ

	KOŚCIUSZKO	PULASKI	KOŚCIUSZKO
Odjazd z Gdyni dnia	27-4	24-5	
Przyjazd do Kiel Holtenau	28-4	25-5	
Dakar	7-5	3-6	
Przyjazd do Rio dnia	16-5	13-6	
Przyjazd do Santos	17-5	14-6	
Przyjazd do Rio Grande	19-5	16-6	
Przyjazd do Montevideo	20-5	17-6	
Przyjazd do Buenos Aires	21-5	18-6	

ODJAZD DO GDYNI

	PULASKI	KOŚCIUSZKO	PULASKI	KOŚCIUSZKO
Odjazd z Buenos Aires		26-5	22-6	
Przyjazd do Santos	25-4	30-5	26-6	
Przyjazd do Rio de Janeiro	26-4	31-5	27-6	
Przyjazd do Victori	27-4	1-6	28-6	
Dakar	6-5	9-6	7-7	
Przyjazd do Boulogne Sur Mer	14-5	17-6	15-7	
Przyjazd do Kiel	15-5	19-6	16-7	
Przyjazd do Gdyni	16-5	20-6	17-7	

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski uskuteczniają:

ODDZIAŁY SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO W WARSZAWIE:

AGENCJA POLONEZA DE VIAGENS — Av. Rio Branco, 19 A

RIO DE JANEIRO

AG. POLONEZA DE VIAGENS Rua Libero Badaró, 561 2-a sobreleja

tel. 2-3851 SÃO PAULO

ORAZ AGENCJE:

FIRMA „PARANPOL“ (EMILIANO & MAZUREK) — Pr. Santos Andra-

de 48 Caixa Postal III — Telefon 1-7-6-1 — KURYTYBA

L. WILKOSZYNSKI — Rua Siqueira Campos 1170 — Caixa Postal, 166

PORTO ALEGRE

Niezawodna przy łupieniu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabistymi i perfumuje je.

Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych
We wszystkich aptekach i drogeriach

Wyrób Lab. „Minancora“ w Joinville

Gdy budzi się śpiąca granica...

Wrażenia z pogranicza polsko-litewskiego

Tuż zaraz za Wilnem na Górze Ponarskiej mamy rozwidlenie trzech głównych dróg.

Jedna biegnie z Wilna, a raczej przez Wilno z Żułowa, przez Warszawę do Krakowa. Jest to szlak im. Marszałka J. Piłsudskiego.

Druga ciągnie się z Wilna przez Landwarów do Trok.

A trzecia z Wilna do Kowna. Ten trakt kowieński był przed laty główną osią między tymi dwoma zrosniętymi z sobą miastami.

Trakt kowieński stracił jednak w ostatnich latach na swej aktualności i znaczeniu. Z tych trzech dróg jest on najbardziej zapuszczony i upośledzony pod każdym względem. Ostatnio nie mówiło się o nim jako o „trakcie kowieńskim”, a szoferzy zwykli mówić: jedziemy do Waki. Ta Waka — to mała miejscina, coś w rodzaju zaścianka dawnej szlachty zagrodowej. Każdy przejeżdżający zwróci uwagę, powiedzmy, na niezmiernie charakterystyczną tablicę przy wjeździe do Waki.

Przeszłość dawnych wieków. Bogata historia. Milczące lata ostatnich dwóch dziesięcioleci i teraźniejszość.

Traktem kowieńskim ostatnio dniem i nocą maszerowało wojsko, sunęły czołgi, pędziły samochody, jechali ułani.

Wojna, wojna! Do wojny jednak nie doszło, ale wisiało wszystko na włosku. Nad terenem pogranicza krążyły eskadry samolotów. Na drzewach wisiały druty telegraficzne. Wszystko było gotowe.

Jesteśmy na samej granicy. Wojska nasze wróciły już do Wilna, gdzie zostały entuzjastycznie witane okrzykami i kwiatami. Rozglądamy się po okolicy. Idziemy między kamienisto-piaszczystą. Stoją wysokie żerdzie a na nich „bukieciki” słomy. Wiechy dzielą dwa kraje. Tam Litwa, która przyjęła wyciągniętą rękę Polski.

Prezydent Litwy Smetona

przyjmując rolę, a tutaj stara ziemia, Polska.

Granica ciągnie się zygawkami. Wczoraj było tutaj wojsko, a dzisiaj tak jak przed 10 marca, jak przed rokiem, przed 10, czy 18 laty.

Cztery kilometry za Rykontami mamy ostatnią stację kolejową Zawiasy. Ruch na tej linii przed wojną był znaczny. Przejżdżały pociągi na szlaku Prusy Wschodnie — Kowno — Petersburg, a teraz stoi opuszczony mały budynek.

Nikogo nie widać. Nikt nikogo nie oczekuje, nikt nikogo nie wita i żegna. Jeżdżą Kopiści, albo robotnicy, względnie turyści, którzy mają w pobliżu kilka pięknych jezior należących do serii jezior trockich.

Idę torem kolejowym w stronę najbliższej stacji litewskiej Jewja. Od Jewja do Kowna już tylko 80 km. Dochodzę do wiech granicznych. Tutaj tor kolejowy kończy się, jak kończył się do niedawna dla wielu miejscowych mieszkańców świat. Tor jest rozebrany. Na osta-

tnich metrach szyny, leżące na spróchniałych podkładach, są żółte od rdzy. Tam dalej — teren Litwy.

Na nasypie kolejowym rosną młode drzewka. Brzoźki szarobiałe, sosnki i olcha czerwona. Drzewa te doczekały się w dniu 19 marca podpisania wyroku śmierci. Za kilka dni wybije ich ostatnia godzina.

Zmieni się tutaj wszystko. Nie trzeba będzie budować chat bez okien na stronę litewską. Nikt nikomu nie zabroni, jak dotychczas, hodować psów wioskowych, ani też stawiać anteny radiowe. Ten kraj wąskiego pasma pogranicznego, odcięty dotychczas od świata, ożywi się pod wielu względami, a przede wszystkim: gospodarczym i kulturalnym.

Istnieć przy ostatnim posterunku KOP. Zielona granica. Zielona w pełni tego słowa znaczeniu, bo nie tylko zieleni składa się na określenie tego, ale i sytuacja, którą wytworzyły długie lata. Przez zieloną granicę przedostać się można było z Litwy do Polski albo odwrotnie, mając specjalne zezwolenia. Przekraczali ją ludzie utosunkowani, a w ostatnich latach „ruch graniczny” zamarał całkowicie.

Teraz będą normalne, europejskie porządki. Będzie można z Polski jechać do Litwy, jak się jeździ po całym świecie. Paszport zagraniczny, wiza, przepisy dewizowe i koniec. Zawiszy staną się stacją graniczną.

Władze kolejowe rozpoczęły już przygotowania. W najbliższych tygodniach stanie tutaj zapewne przywoity budynek dworca kolejowego, komory celnej i urzędu pocztowego, oraz posterunku policyjnego.

Wilno w swej historii ma dużo pięknych dni chwały i dumne jest z nicjednego rozstrzygnięcia oręża czy dyplomacji. Teraz zaś cieszy się z polubownego rozwiązania konfliktu polsko-litewskiego, który ciągnął się 18 bitych lat.

Za poetą możemy teraz zawołać: „Litwo, ojczyzno moja, ty jesteś jak zdrowie...”

Jarosław Nieciecki.

Wynajmę

Parę pokoi frontowych. Z pierwszorzędną polską kuchnią dostarczam marmity do domów. Rua Barão do Rio Branco, 550 (Sobr.) Telefon 2371.

Jeszcze dzwonią

Bawiła u nas parę dni p. Kuncewiczowa.

Mieliśmy możliwość poznania jej cennych zalet.

Przemawiając do przepelnionej sali, potrafiła swą wymową wzruszyć słuchaczy, że niejednemu nieznanemu potrzasał głową, żeby spadła łza, która mimowolnie toczyła się po policzku, wyciskana serdecznymi słowy p. Kuncewiczowej.

Mówiła nam o rozwoju Państwa Polskiego, o walce z kryzysem, o współpracy kobiet nad wychowaniem: dobrego obywatela i obywatelki dla państwa, oraz że tak dalece leży na sercu kobiety wychowanie młodego pokolenia, że pomimo mnóstwa organizacji kobiecych, stworzyły jeszcze oddziały policji żeńskiej, która ma na celu śledzenie błądzącej młodzieży. Dalej, jak wysoka jest kultura kobiety-Polki na polu nauki, sportu, lotnictwa, które nam chlubę przynoszą wobec innych narodów. O redagowaniu czasopism kobiecych, które są tak celowe i na czasie, że podnoszą kobietę do wysokiej godności.

Mówiła nam to wszystko z ta-

ką znajomością rzeczy, że wzduziła podziw w słuchaczach, iż kobieta może na czymś podobnym się znać i publicznie z taką swobodą o tym mówić. Pani Kuncewiczowa wszystkim podaje dłoń do serdecznego uścisku, odwieść wszystkich po kolei, niosąc im ciepłe słowo, jakby chciała sztandarem Polski objąć wszystkich tu na obczyźnie i stworzyć jedną kochającą się rodzinę.

Pomimo tak wysokiej kultury kobiecej w Polsce, nikt nie mówi, że kobieta już jest doskonale wykształconą. Tam nie wystarczy jedno stowarzyszenie, jak nam tutaj w Brazylii.

Według pojęcia ks. Janiewskiego, kobieta „z powołania ma cerować skarpetki i nie żądać oświaty, bo się ośmieszają w oczach opinii ogólnej zabierając głos w nie swojej sprawie”. Więc kobietę, która chciałyby coś więcej ujrzyć poza dziurawymi skarpetkami i garnkami w kuchni, ks. J. „z powołania”, nazywa „nie logiczną, nie kompetentną i wiatrem podszytą”. To śmieszne, a jednak patrz „Lud” N. 22 z 38 r. Ks. Janiewski po-

stała się z miejsca ośmieszycie mniejsi postużył się starą sejmową strzelbą. Przypomina to „jogadonę”, którego nieraz można widzieć na boisku, że przy najmniejszym natarciu ucieka się do „unico recurso”, puszcza piłę w las, zyskuje na czasie a mniej na powadze.

Na inne, łuste wyrazy skierowane na moją osobę, nie odpowiadam, nie uznaję wycieczek osobistych. „Frankowi z nad Wisły” jako „rycerzowi”, który stchórzył przed kobietą i nie podpisał się własnym nazwiskiem a skrył się w Campos, również nie odpowiadam.

Marta Wachowiczowa

NAJWIĘKSZE ODKRYCIE dla Kobiety

FLUXO-SEDATINA

(REGULATOR VIEIRA)

Kobieta nie będzie więcej cierpieła

W 2 godzinach ustają kolki maciczne.

Środek zastosowuje się przy upławach, bólach perjoicznych, po porodzie, krwawieniu itd.

Środek uspokajający i wzmacniający.

FLUXO-SEDATINA jest zalecaną przez 10.000 z górą lekarzy.

FLUXO-SEDATINA znajduje się wszędzie do nabycia.

„CRUZEIRO” „SURPRESA”

Jedynie maści które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTYBIE:

LATTES & Cia

Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2

RUA MARECHAL DEODORO, 23 - CURITYBA

B A L S A M

Sto Helena

BÓL PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGIA
ZACIECIA, SKALECZENIA
BÓL USZU
KŁUCIE
ŚWIEŻERANV

Mato tego: wszystkie księgi katolickie i prawosławnych osadzono w 14-jej karnej kompanii. Mato tego: zrobiono u nich ścisłą rewizję i podobierano książki do nabożeństwa, obrzaki święte, krzyże. Dotąd księgi i popi byli przydzielani do lżejszej roboty: pełnili obowiązki stróżów, zarządzących gospodarką wiejską i w ogóle zajmowali stanowiska takie, gdzie potrzeba było ludzi ucieleśnionych, którym można bez obawy powierzyć nienie obozu. Obecnie, po skoncentrowaniu ich w kompanii karnej wysłano ich na wyspę Anzer, gdzie osadzono na filii „Golgota”. Nazwa cała: wiele odpowiada ich losowi. „Golgota” austriacka była dla nich zaiste „Golgotą”. Tutaj zmuszono ich pracować fizycznie ponad siły, zmniejszając jednocześnie rację żywnościową. Znacząco się nad nimi i sżykanowano w najrozmaitszy sposób.

W r. 1928 nabożeństwa zostały zabronione. Mato tego: wszystkie księgi katolickie i prawosławnych osadzono w 14-jej karnej kompanii. Mato tego: zrobiono u nich ścisłą rewizję i podobierano książki do nabożeństwa, obrzaki święte, krzyże. Dotąd księgi i popi byli przydzielani do lżejszej roboty: pełnili obowiązki stróżów, zarządzących gospodarką wiejską i w ogóle zajmowali stanowiska takie, gdzie potrzeba było ludzi ucieleśnionych, którym można bez obawy powierzyć nienie obozu. Obecnie, po skoncentrowaniu ich w kompanii karnej wysłano ich na wyspę Anzer, gdzie osadzono na filii „Golgota”. Nazwa cała: wiele odpowiada ich losowi. „Golgota” austriacka była dla nich zaiste „Golgotą”. Tutaj zmuszono ich pracować fizycznie ponad siły, zmniejszając jednocześnie rację żywnościową. Znacząco się nad nimi i sżykanowano w najrozmaitszy sposób.

solowieckie zaś cerkwie po-klasiorne były prze-robione na kościoły więziennicze. Zamiast obywatel-nych szkół — kazamaty sowieckie, w których ży-cie uczyło nas wielkiej prawdy, że bolszewicy potrafią sprofanować wszystkie świętości. Nawet to — nawołujące do braterstwa, wiążące serdecz-ny m stosunkiem ludzi jednej myśli, jednej iracy, jednej doli — słowo „towarysz” — budzi dziś u każdego, niezaznaczonego komunistą, nieprzyjemne drszące odrzuty, tak ten piękny wyraz został spóstronowany, zohydzony, zaszczwany w ustach bolszewickich.

solowieckie zaś cerkwie po-klasiorne były prze-robione na kościoły więziennicze. Zamiast obywatel-nych szkół — kazamaty sowieckie, w których ży-cie uczyło nas wielkiej prawdy, że bolszewicy potrafią sprofanować wszystkie świętości. Nawet to — nawołujące do braterstwa, wiążące serdecz-ny m stosunkiem ludzi jednej myśli, jednej iracy, jednej doli — słowo „towarysz” — budzi dziś u każdego, niezaznaczonego komunistą, nieprzyjemne drszące odrzuty, tak ten piękny wyraz został spóstronowany, zohydzony, zaszczwany w ustach bolszewickich.

solowieckie zaś cerkwie po-klasiorne były prze-robione na kościoły więziennicze. Zamiast obywatel-nych szkół — kazamaty sowieckie, w których ży-cie uczyło nas wielkiej prawdy, że bolszewicy potrafią sprofanować wszystkie świętości. Nawet to — nawołujące do braterstwa, wiążące serdecz-ny m stosunkiem ludzi jednej myśli, jednej iracy, jednej doli — słowo „towarysz” — budzi dziś u każdego, niezaznaczonego komunistą, nieprzyjemne drszące odrzuty, tak ten piękny wyraz został spóstronowany, zohydzony, zaszczwany w ustach bolszewickich.

solowieckie zaś cerkwie po-klasiorne były prze-robione na kościoły więziennicze. Zamiast obywatel-nych szkół — kazamaty sowieckie, w których ży-cie uczyło nas wielkiej prawdy, że bolszewicy potrafią sprofanować wszystkie świętości. Nawet to — nawołujące do braterstwa, wiążące serdecz-ny m stosunkiem ludzi jednej myśli, jednej iracy, jednej doli — słowo „towarysz” — budzi dziś u każdego, niezaznaczonego komunistą, nieprzyjemne drszące odrzuty, tak ten piękny wyraz został spóstronowany, zohydzony, zaszczwany w ustach bolszewickich.

Wśród politycznych więźniów solowieckich, tzw. kontr-rewolucjonistów, jest bardzo znaczny procent ludzi wierzących.

Element kryminalny — złodzieje, robie, ban-dyci, prostytutki — są prawie wszyscy bezwyzna-niowcami. Rozmowa ich jest gęsto przeplatana specyficznym przekleństwem rosyjskim, w którym się bezczeszczą pamięć matki. Podobno przekleń-stwo to datuje się z czasów niewoli tatarskiej i było używane przez zaborców. Wtedy ono miało chociaż pewien sens, gdyż, o ile nie odpowiadało istocie rzeczy, miało na celu zelazenie niewolnika. Dziś to straszne przekleństwo nosi charakter przy-słowni i często dwaj przynajmniej po dżurciu nie-widzeniu się łąca siebie wzajemnie z... radości snot-kania. Wszystko bowiem zależy od intencji głosu. Z jakiego przeświadczenia wyowiedział: wy-powiedziane groźnie, wyzywająco — jest obelgą, wy-powiedziane zaś tonem przyjaznym z miłym uśmie-chem — może być wykrzyknikiem radości, zdumienia, zachwytu.

Revolucja urozmaiciła owe przekleństwo, czy-niąc z nich obydwa buziarstwo. Nowa forma bardzo piękno się przyjęła i dziś niemal nie schodzi z ust solowieckiego rzeźmieszcza. W takim obcowaniu, przy-

gipsowe popiersie Lenina udekorowane czerwienią, w braku popiersia zawieszają się portret. Sieniany pokryte są „kozungami” (hasłami). Pośrodku stoi stół, pokryty czerwona płachtą, a na nim rezru-cione są prenumerowane przymusowo przez więź-niów czasopiisma sowieckie.

Wizyta Gorkiego. Pewnego lata wyspę naszą odwiedził Maksym Gorki. Było to w r. 1928 lub 1929, dokładnie nie pamiętam. Lata katongi tak są do siebie podobne, czas płynie tak jednostajnie, że chronologia wy-padków nie trzyma się pamięci, pozostają tylko same wrażenia silne, nie zatarłe, lecz nie związane ściśle w czasie.

Z powodu przybycia dostojnego gościa, w tea-trze solowieckim słami artystycznymi więźniów przygotowano koncert o doborowym programie. Artysty mieli „tremę”. Godzina rozpoczynania kon-certu minęła, lecz gości na sali jeszcze nie było. Tylko szary tłum aresztanci zapelniał ławy. Ktoś, stojący na czatach przy dźwince w kur-tynie, krzyknął: „Ida! ida!”. Zawrzała na chwilę gorączka zakulisowa; przed podniesieniem zasłony inspicjent sprawdził, czy wszyscy uczestnicy kon-certu są gotowi, czy wszyscy są na swoich miejscach.

Z Polski

Prawo do zaopatrzenia za udział w walkach o niepodległość

W związku z ogłoszonym w Dzienniku Ustaw R. P. nr. 8 z dn. 9 lutego 1938 r. rozporządzeniem ministra spraw wojskowych o sposobie udowodnienia czynnego udziału w walkach o niepodległość Państwa Polskiego — Ministerstwo Spraw Wojskowych wyjaśnia co następuje:

1) Prawo do zaopatrzenia posiadają wyłącznie osoby odznaczone Krzyżem Niepodległości (z mieczami, lub bez) oraz wdowy i sieroty po nich. Jako legitymacja służy dyplom Krzyża Niepodległości i żadnych podań o dalsze zaświadczenia w tej sprawie do Wojskowego Biura Historycznego składać nie należy.

2) Służba w wojsku polskim od listopada 1918 r. nie uprawnia do korzystania z dobrodziejstw ustawy z dn. 2 lipca 1937 r., mówiącej o zapewnieniu pracy i zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego. W związku z tym składanie w tej sprawie jakichkolwiek podań do Wojskowego Biura Historycznego jest bezcelowe i podania te pozostaną bez odpowiedzi.

3) Do Wojsk. Biura Historycznego należy kierować jedynie podania o stwierdzenie służby: w Organizacji Bojowej PPS., Zw. Walki Czynnej, Zw. Strzeleckim, Strzelcu, Armii Polskiej — tajnej organizacji w latach 1910 — 1914, Polskich Drużynach Strzeleckich, Drużynach Bartoszewskich, Drużynach Tox. im. Kościuszki, Drużynach Podhalafskich, pogotowiu bojowym PPS., oddziale Mikulnickim, Polskiej Organizacji Wojskowej oraz w Sokolich Drużynach Polowych.

We wszystkich innych sprawach należy zwracać się bezpośrednio do archiwum wojskowego w Warszawie przy ul. Zakroczymskiej nr. 1 za wyjątkiem oddziałów wielkopolskich i pomorskich, dla których zaświadczenia wydają placówki Wojskowego Biura Historycznego przy dowództwach

Okręgów Korpusów w Poznaniu i Toruniu.

Przedrukujemy powyższe wyjaśnienie z „Gazety Polskiej” warszawskiej do wiadomości zainteresowanych na tutejszej emigracji. Często się zdarza, iż osoby nie posiadające podstaw prawnych zgłaszają się do konsulatów z żądaniem zaopatrzenia lub posad z tytułu swego udziału w wojnie, lub wnoszą do konsulatów podania o przyznanie im odznaczeń, do których nie mają prawa.

Z powyższego wyjaśnienia Min. Spraw Wojsk. wynika, że tylko osoby odznaczone Krzyżem Niepodległości posiadają prawo do zaopatrzenia ze skarbu Państwa. Poza tym pierwszeństwo przy staraniu się o pracę w instytucjach państwowych mają b. żołnierze Legionów Pol. i członkowie POW. odznaczeni Krzyżem lub Medalem Niepodległości. Podania o te odznaczenia należy składać według powyższego wyjaśnienia 1) do Wojsk. Biura Hist. 2) do Archiwum Wojskowego.

Konsulaty polskie zagranicą spraw tych nie załatwiają.

Grania Santa Anna
DR. CARLOSA HELLERA
w Campo Comprido pod Kurytybą
Ma na sprzedaż:
CIEŁE czystej rasy Holenderskiej — 80\$000
WIEPRZKI rasy niemieckiej (białe)

NIE ROB DOŚWIADCZENII!
JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW
UŻYJ ELIXIR DE NOGUEIRA
Farmaceuty chemika — JOÃO DA SILVA SILVEIRA
Pokonuje SYFILIS we wszystkich okresach: WYRZUTY, RANY WOGOLE, REUMATYZM, CZEMIE.
Zalecany przez najlepszych lekarzy

Budowa samolotów
Zakłady przetwórcze huty „Pit-sudski” w Chorzwie przystępują w najbliższym czasie do budowy samochodów. W związku z tym, dyrekcja zakładów przetwórczych wysłała jednego z inżynierów zagranicę, celem zakupienia obrabiarki, potrzebnych do produkcji samochodów.

Fundują ścigacz morski
W sali huty „Batory” w Wielkich Hajdukach odbyło się walne zebranie 18 oddziałów Ligi Morskiej i Kolonialnej przy zakładach Wspólnoty Interesów. Zebrani postanowili ufundować z własnych funduszy ścigacza morskiego kosztem 600 tys. zł. W tym celu wszyscy pracownicy opodatkowali się w wysokości 1. proc. od poborów na przeciąg 2 lat.

Dla Uczczenia Adama Asnyka
W wrześniu przypada setna rocznica urodzin Adama Asnyka, wielkiego poety myśliciela, członka — Rządu Narodowego w czasie Powstania 1863 roku i założyciela Towarzystwa Szkoły Ludowej, tak chlubnie zapisanego w dziejach polskiego szkolnictwa i pracy oświatowej.

W związku z tą rocznicą przygotowano w Polsce do uczczenia pamięci i zasług poety. Jeszcze przed dziesięciu laty utworzony został — pod przewodnictwem Leopolda Staffa Komitet Uczczenia Adama Asnyka. Ten sam Komitet teraz przystępuje do pracy i nakreślił już program obchodu setnej rocznicy urodzin poety.

Program przewiduje: odsłonięcie pomnika poety w Kaliszu, rodzinnym mieście Asnyka; wmurowanie tablicy pamiątkowej w domu Nr. 24 przy ulicy Widok w Warszawie, w którym poeta mieszkał i był aresztowany przez policję carską; urządzenie szeregu akademii; a przede wszystkim wydanie zbioru dzieł — poety.

W kolorze kości słoniowej
Dyrekcja tramwajów łódzkich przystąpiła do przemalowania wszystkich wagonów tramwajowych (dotychczas zielonych) na kolor kości słoniowej.
Odczyt lekarza z Addis Abeby
Do Lwowa przybył naczelny lekarz biura sanitarnego w Addis Abebie, docent dr. Giacomo Mariani. Dr. Mariani wygłosił odczyt w Instytucie Kultury Włoskiej o Abisynii widzianej przez lekarza.

Dr. E. Tempiski
LEKARZ
Pierwszy asystent 2-go Oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Parafińskiego. Był hospitant Szpitali polskich. Specjalność: choroby serca i płuc. Klinika ogólna. Choroby skórne. Leczenie ran i zylaków przez najnowsze metody.
Konsultorium: — Farmacia Guaira Tel. 675 rua Marechal Floriano 740 — Kurytyba. Od godz. 10 do 12 i od 2 do 5. Rezydencja: — rua Theresa Christina 98. Tel. 46.
Przyjmuje wezwania w dzień i w noc

Wesoły Kącik

Co kto zarębił na rozebraniu Austrii
(Żart warszawski)

W związku z ostatnimi wypadkami austriackimi kawiarnia warszawska, ta uniwersalna kuźnica wszelkich plotek i kawałów politycznych, puściła w świat „witz” następujący, który powtarzamy za gdyńskim „Kurierem Bałtyckim”:
Spotyka się dwóch panów. Mówią oczywiście o Austrii. Jeden z nich oświadcza:
— Panie szanowny! Podział Austrii pomiędzy Niemcami i Polską był już dawno postanowiony.
— Jakto? Podział?
— No tak, Nien. cy wzięli Wiedeń i resztę Austrii, a my dostaliśmy Żydów.

W SĄDZIE
Sędzia: — Oskarżony był już kiedyś karany?

Oskarżony: — Tak, panie sędzio, przed 10 laty.
Sędzia: — A za co?
Oskarżony: — Za kąpienie się w niedozwolonym miejscu.
Sędzia: — A od tego czasu?
Oskarżony: — Nie kąpałem się jeszcze.

POWIEDZONKA
— Różnij od ucha! — rzekł chirurg do asystenta, robiąc pacjentowi operację czaszki.
— Tracę głowę przez tę kobietę! — westchnął Holofernes, gdy Judyta odcinała mu głowę.
— Teraz pan spojrz na świat innym okiem! — rzekł optyk, wręczając klientowi sztuczne oko.
— Panowie mnie kłepują — zawołał wariat do dozorców, zakładających mu kaftan bezpieczeństwa.
— Pal sześć! — zawołał lekarz, gdy pacjent spytał go, ile papierosów dziennie wolno mu palić.

SKŁAD MEBLI
SALOMON RICK
W powiększonym składzie wielki wybór mebli, sienników materaców i maszyn do szycia używanych
Gdy przybywacie do Kurytyby, zagłębicie zawsze do nas a napewno znajdziecie znakomitą sposobność
Ceny bez konkurencji **Wielki obrót, mały zysk**
Plac Coronel Encas, 24 **KURYTYBA**
(Obok kościoła św. Jakóba) **PARANA**

Wyleczony i Zadovolony
Co podajemy niżej, to tylko prawdziwy wypadek jaki miał piszący poniższy list:
„Od szeregu dni czułem się chorym, nabawiwszy się silnego przeziębienia. Zaatakowało mi ono płuca, cierpiałem na dokuczliwy kaszel, pokazały się objawy tępy. Byłem już bardzo tą chorobą wyczerpany. Zżywałem różnych lekarstw, a nic nie pomagało. Dopiero na radę jednego z przyjaciół wzięłem sławny środek PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE. Nim skończyłem pierwszą flaszkę, już pokazały się oznaki polepszenia, i wkrótce byłem zdrow, jak dawniej.
Dlatego z pełnym przekonaniem na własnym przykładzie zalecam wszystkim, aby w podobnych wypadkach zżywali PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE — i wiem, że im to znakomite lekarstwo pomoże.”
(Podpis) Hermenegildo de Acevedo Nunes Pelotas
Domagacie się w aptekach tylko lekarstwa PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE. To jest najlepszy środek przy zaziębieniu i kaszlu.
Potwierdzam to zaświadczenie. (Podpis zalegalizowany u notariusza) Dr. E. L. Ferreira de Araujo.
Pozwolenia Nr. 511 z dn. 26 marca 1906
Skład główny: LABORATORIO PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE — Pelotas
Na sprzedaż we wszystkich miejscowościach, w składach i aptekach

Trzeba wzmocnić organizm, aby mieć dobre nerwy

Życie na świeżym powietrzu, dobre odżywianie się, periodyczny wypoczynek i ćwiczenia fizyczne są niezbędne dla wzmocnienia organizmu i podtrzymania systemu nerwowego w należytym porządku, aby człowiek mógł zwyciężać wszystkie trudy dnia bieżącego. Niestety, wielu ludzi nie umie orientować się w tych zagadnieniach, choć mamy dziś całą literaturę higieniczną. Trzeba poznać zasady zdrowia i obserwować swój stan. Np. sprawa odżywiania się. Już to ludzi tylko je, a nie odżywia się! Skutkiem tego mamy tyle jednostek z organizmami niedorozwiniętymi, skłonny do chorób. Pamiętajmy, że organizm nasz musi być należycie odżywiany, aby otrzymywał wszystkie potrzebne składniki. Jest rzeczą wiadomą, że brak łożoru powoduje słabą pamięć, zniechęcenie, niepokój i niezdolność do fersownych wysiłków. Kto cierpi na te objawy, powinien się leczyć wedle zasad nowoczesnej higieny a równocześnie udać się o poradę do lekarza. W razie braku w naszym organizmie łożoru, jesteśmy pewni, że lekarz zaleci nam zastrzyki Tonofesjan firmy Bayer, które w ciągu niewielu dni przywracają utracone siły fizycznie nerwowe.

Wszystkich innych sprawach należy zwracać się bezpośrednio do archiwum wojskowego w Warszawie przy ul. Zakroczymskiej nr. 1 za wyjątkiem oddziałów wielkopolskich i pomorskich, dla których zaświadczenia wydają placówki Wojskowego Biura Historycznego przy dowództwach

W „kapitroce” (akademii) już panuje mrocz. Naturalnie, jak w średzie, kolejka ludzi. Wydała letnie ubrania. Odbierają wiatowane spodnie i takie kurtki i wydają letnie spodnie i płócienne bluzy. Prawda, jeszcze jest zimno, jeszcze wiatr rżnie od czasu do czasu kręci kurtkawa snieg po wyspie, lecz przyszła już kalendarzowa pora zmienny ubrań, tak musi być.
W „kapitroce” krzyki, sprzeciwy, użalanie się.
— Co mi dajesz jakiego strzygę?
— Ależ to strasznie brudny! Daj mi co innego.
— Ta bluza dla mnie za ciarna. Daj mi inną.
— Bierz co dają, nie marudź i paszaj woni!
Na dławu wieszonym spotyka się jakieś nakarminowane. Jedna ma na nosach wkrzyżowane buty wężeni. Długa kłosa „walenki” zimowe, których jeszcze nie zdążyła oddać do „kapitorki”.
— Ach, jaki pani ma ładny „busiastik”! — Jak dobrze leży! W jaki sposób tak dobrze dopasowany?

Przerobiłam.
— Pani sama, własnoręcznie?
— Nie, mam krawcową. Moja sasiadka. Spł na sąsiedniej przycy.
— A, muszę się koniecznie z nią zapoznać! Czy drogo bierze?
— Nie, dość tanio. Obiecałam jej ćwierć kilo cukru, gdy otrzymam posybkę od męża.
— Ach, istotnie nie drogo. Pani Kochana mnie z nią zapoznał...
Dwie umalowane kobiety w stroju katorżnym rozmawiają ze sobą, jak dwie damy światowe, które się naradzają, do jakiej krawcowej oddać do szycia kostium wiosenny...
Przechodził ktoś w długim szynelu.
— Co to za rozmowy! Dlaczego o tej porze nie na robocie? Kto zwolnił?
Strojinie spieszą do pracy: jedna do przebrania kartofli, druga do pralni.

Sprawy religijne.
Do roku 1928 na wyspie sotowieckiej były dwie ubikacje, w których pozwolono ras na tydzień odprawiać nabożeństwa — w jednej księżom, w drugiej — duchownym prawosławnym. Ów imz prowizoryjny kościół katolicki była to nieduża stopa w lesie, w odległości kilometr od kontrast oboru — Kremła, nie mogła zmieścić wszystkich pragnących wziąć udział w nabożeństwie. Stare

W „kapitroce” (akademii) już panuje mrocz. Naturalnie, jak w średzie, kolejka ludzi. Wydała letnie ubrania. Odbierają wiatowane spodnie i takie kurtki i wydają letnie spodnie i płócienne bluzy. Prawda, jeszcze jest zimno, jeszcze wiatr rżnie od czasu do czasu kręci kurtkawa snieg po wyspie, lecz przyszła już kalendarzowa pora zmienny ubrań, tak musi być.
W „kapitroce” krzyki, sprzeciwy, użalanie się.
— Co mi dajesz jakiego strzygę?
— Ależ to strasznie brudny! Daj mi co innego.
— Ta bluza dla mnie za ciarna. Daj mi inną.
— Bierz co dają, nie marudź i paszaj woni!
Na dławu wieszonym spotyka się jakieś nakarminowane. Jedna ma na nosach wkrzyżowane buty wężeni. Długa kłosa „walenki” zimowe, których jeszcze nie zdążyła oddać do „kapitorki”.
— Ach, jaki pani ma ładny „busiastik”! — Jak dobrze leży! W jaki sposób tak dobrze dopasowany?

Wychowanie więźnia.
Więziennictwo sowieckie wiele uwagi zwraca na wychowanie więźnia. Celem bowiem więzienia sowieckiego ma być nie kara, lecz poprawa. Główną wagę się kładzie na wychowanie „społecznie bliższe”, tj. złodziej, opryszków, zbrojów itp. więźniów kryminalnych. Oni bowiem są rzekomo ofiarą dawnego ustroju kapitalistycznego i zadaniem nowego ustroju socjalistycznego jest likwidacja smutnego dziedzictwa przeszłych czasów. Środkami wychowawczymi są: po pierwsze — lekcje „politycznej gramoty” (wiedzy politycznej), tj. swego rodzaju

Wychowanie więźnia.
Zapytywałem nieraz znajomych księży, czy bolszewicka agitacja anty-religijna znacząco nie zmniejsza liczbę wierzących. Zawsze (trzymywałem odpowiedź jedną: że w miastach wśród młodzieży szczególne miejsce, istotnie dają się zauważyć wpływy agitacji. Nie można natomiast tego powiedzieć o wsi. Tam nie tylko że się nie zmniejszył procent wierzących, lecz wręcz przeciwnie — prowadzenie religijny i terror spotęgowały wiarę, zrodziły pragnienie ofiarstwa i męczeństwa. Ludność wiejska za nitalicznymi wyjątkami jest religijna i nie poddaje się ani agitacji, ani terrorowi.

Wychowanie więźnia.
Zapytywałem nieraz znajomych księży, czy bolszewicka agitacja anty-religijna znacząco nie zmniejsza liczbę wierzących. Zawsze (trzymywałem odpowiedź jedną: że w miastach wśród młodzieży szczególne miejsce, istotnie dają się zauważyć wpływy agitacji. Nie można natomiast tego powiedzieć o wsi. Tam nie tylko że się nie zmniejszył procent wierzących, lecz wręcz przeciwnie — prowadzenie religijny i terror spotęgowały wiarę, zrodziły pragnienie ofiarstwa i męczeństwa. Ludność wiejska za nitalicznymi wyjątkami jest religijna i nie poddaje się ani agitacji, ani terrorowi.

Air France

Listy, oraz przesyłki pocztą lotniczą nadawane można w Kurytybie w kierunku Południa aż do Peru W PONIĘDZIAŁKI do godz. 18 w Agencji Vidal i do godz. 20-cj na Poczcie Głównej. W kierunku Północy, aż do Natalu, Afryki, Europy i Azji: W PIĄTKI do godz. 18 w Agencji Vidal i do godz. 20-cj na Poczcie Głównej.

Informacji udziela Agent Główny na stan Parana: THEOPHILO G. VIDAL Rua B. do Rio Branco, 195-209, Tel. 538 Caixa post. 132, Kurytyba

ZE SKARBNICY DUCHA

— Wybrał Józef Anusz —

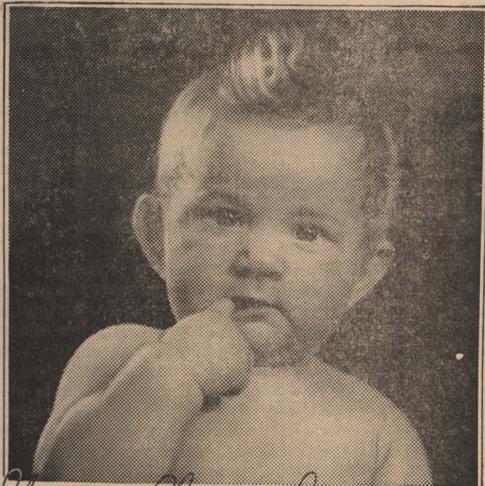
Nie piszę tu apologii powstania roku 1863. W moim przekonaniu było ono, po przykładzie niepodległości włoskiej, psychologiczną koniecznością, a upadło mniej z własnej winy, jak dzięki bezrozumowi mężów stanu austriackich i francuskich, którzy nie zrozumieli, że burza, która nas zwała, także i ich samych pochłonie. Jąbym kierownikom powstania całkiem coś innego zarzucił, t.j. że zdecydowali się na krok szalony, nie dbali więcej i przede wszystkim o najlepsze uzbrojenie. W tem, nie w samym fakcie powstania, okazuje się ich niedojrzałość. Wszak już wówczas istniała w Ameryce broń lepsza nawet od obecnej, cóż dopiero od rosyjskiej z r. 1863, wszak już były repeterki i Remingtony, które mogłyby wówczas większych cudów dokazać, niż później igli-

cówki, Massepoty i Werndle. Są we Lwowie ludzie, którzy z własnego doświadczenia opowiadają, z jakim lekceważeniem spotkały się starania, powzięte w celu zaopatrzenia powstańców w najlepszą broń. Sam pamiętam, jak potomek rodziny polskiej, genialny chemik wiedeński i profesor mój Wincenty Kletziński daremnie ofiarowywał wówczas proch bezdymny, obecnie we wszystkich armiach zaprowadzony. Z tych faktów wnosię, że nawet w chwilach, w których powstanie jest bezcelowe i niemożliwe, trzeba naród przede wszystkim uzbroić — uzbroić nie w broń wojсковą, ale w broń życiową, w wiedzę, umiejętność, w finanse, budżet i dzielność życia codziennego. — Idea Polska, Piast (St. Szepanowski) str. 183 i 184.

Kto nas będzie szanował, jeśli my sami siebie nie popieramy?

Zamiast od turka-pośrednika, kupujcie banany wprost od producenta!

Żądajcie u waszego kupca bananów z „O Paraizo” STEFANA WIERZYŃSKIEGO w Morrejes

Uma pelle que faz inveja

A MUITAS MÃES

ESTE menino bonito tem uma cutis tão avelludada e tão rosada, que dá vontade de morder... Mas não é privilegio d'elle, nem segredo de ninguém: todas as mãezinhas cuidadosas podem obter este resultado, polvilhando o corpinho do seu bebê com TALCOFORM.

TALCOFORM combate as assaduras e todas e quaequer erupções das epidermes delicadas. Allia as vantagens de um talco finissimo ás propriedades antisepticas do LYSOFORM.

Laboratorios Lysoform S. A. Rua Taquary, 190 - São Paulo

Talcophorm

Na sprzedaż we wszystkich aptekach

Zwyczaj małżeńskie u późnych ludów

W porównaniu z tymi, z którymi odbywają się u nas małżeństwa, obrzędy ślubne narodów barbarzyńskich są bardzo proste i łatwe. U Indian Irokezów mężczyzna i kobieta łączą ręce nad strumieniem, na znak, że odtąd życie ich razem płynąć będzie, i od tej chwili są mężem i żoną.

Wśród plemion górskich Indyj i Persji istnieje zwyczaj, że kobiety same sobie wybierają dożgonnych towarzyszy. Dziewczyna przypina swoją chustę do kapelusza mężczyzny, który się jej podoba, a on musi się z nią ożenić, chyba, że jest zbyt biedny, ażeby zapłacić sumę żądaną przez ojca narzeczonej.

W Afryce u niektórych szczepów murzyńskich mężczyzna przysyła po szaty kobiety, którą pragnie poślubić; jeżeli ta zgadza się, daje posłańcowi swoją odzież, wiedząc, że wieczorem narzeczony sam ją odniesie. Na drugi dzień rodzice wyprawiają bankiet i wiążą razem wielkie palce nowożeńców.

U innych plemion afrykańskich kobieta przynosi wybranemu mężczyźnie tykwę wody. Jeżeli umyje w niej ręce, kobieta uznaje go odtąd za swego pana i małżonka, a na dowód miłości i wierności — wypija wodę.

U czerwonoskórych nie tak łatwo jest zdobyć sobie żonę; konkurent musi ją gonąć naokoło wzgórz, na którym stoi kapłan, a jeżeli trzy razy obiegną wokół niego i dziewczyna schwytać się nie da — młodzieniec odchodzi z kwitkiem.

Jeszcze cięższą próbę przechodzi młodzież na wyspach Filipińskich; młodzian upodobawszy sobie dziewczynę, musi służyć cztery lata u przyszłego teścia, który ma prawo go wypędzić z powodu najmniejszego przekroczenia.

Człowiek, mający kilka córek, wzbogaca się pracą przyszłych zięciów, oddalając ich lub przyjmując, stosownie do fantazji lub interesu.

W Azji u Kałmuków może narzeczony tylko swoją wybrankę „uchwyć”. Gonitwa odbywa się konno. Dziewczyna kałmucka jeździ tak wprawnie, że wbrew swojej woli często nie da się doścignąć.

Należy też unikać zaziębień i takich chorób zaraźliwych jak dyfteria lub szkarlatyna, bo przy tych chorobach bardzo często pojawia się jako komplikacja zapalenie kartani i oskrzeli. W razie ataku choroby, gdy jest gorączka, pacjent powinien pozostać w łóżku tak długo, dopóki gorączka nie ustąpi. Najważniejszą zaś rzeczą jest stworzyć sobie w ciele silną odporność przez dobre odżywianie się, odpoczynek i unikanie innych chorób. Dr. Fr. Dulak

Polecaj sąsiadom „Gazetę”

Ważne dla Ponta Grossy i okolic

KLINIKA LEKARSKA

DR. ANTONIO RUSSO

B. asystent Kliniki dra Pericles de Mello e Silva

Specjalność: Choroby kobiece i choroby dróg oddechowych

Żylaki, wrzody, wysypki, choroby skórne

Konsultorium i mieszkanie: Rua Santos Dumont, 64 (sobrado)

PONTA GROSSA

Przyjmuje od godz. 14 do 17 i pół.

PALACE HOTEL

KURYTYBA

Rua Barão do Rio Branco 62
Telefony 989 i 990
Caixa postal 469

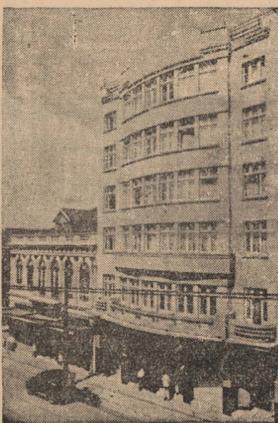
70 POKOI Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODDZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNEMI, 2 WINDY, SALON DLA RESTAURACJI, HALA I BAR

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA

Auta na stacji do dyspozycji dla gości

Właściciel:

Marcin Jaruga

BOLE GŁOWY

usuwa ją natychmiast polskie proszki "KOGUTEK" (MIGRENO - NERVOSIN)

DYPLOMOWANY
LEKARZ DENTYSTA
Jan Skalski
posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Emiliano Pernetta Róg ul. Brig. Franco, 1985
Kurytyba — Parana

Polskie ołówki 500 rs.
Polski chmiel 1.000
Polskie żyłki Cat Prima 800 — 1.000
Polskie kogutki na ból głowy, najlepsze w świecie, 5 sztuk 2.500
FLORECKI — Charutaria Liberty Pr. Tiradentes 305

LEKARZE

Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczno-chirurgiczna
Leczenie żylaków, wrzodów, hemoroidów. Chirurgia ogólna. Syfilis, choroby weneryczne. Własne laboratorium do analizy.
KONSULTORJUM: Praca Tiradentes, 322. Od 10 do 12 i od 3 do 6 godz.
MIESZKANIE: rua 13 de Maio, 879; Telefon 1036.

Dr. Józef Czaki
Choroby kobiet i klinika ogólna
W piątki od 1 do 3. W soboty od 9 do 11 i od 1 do 3.
Apteka Stelfeld ul. Com. Araujo. W ZPOK ulica Vicente Machado
Villa Ema udziela porad dla niezamożnych kobiet i dzieci w piątki i soboty od 10 do 11,30
Dla członków Związku Polskiego i ich rodzin cena porady 5\$000

DR. DANTE ROMANÓ
Z praktyką w szpitalach berlińskich Internista Szpitala Ewangelickiego Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgia pochwy i rodniczej jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuca, gruczołów, wątroby, i t. d.
Konsultorium: Praca Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Mierwa); Rezydencja: Praca Senador Corêa, 4

Dr. Carlos Heller
z praktyką w szpitalach w Hamburgu, Paryżu i Wiedniu. Sześć kliniki ginekologicznej i taktytu medycyny.
Klinika medyczna. — Choroby piersiowe, skórne, pociowe. — Promienie ultrafioletowe.
Konsultorium: — Farmacja Avenida, av. João Pessoa, 68 — od 10,30 do 11,30 i 4 do 6. — Farmacja da Ordem Praca da Ordem od 9 do 10.
Telefony: Konsultorium 875 Mieszkanie 424

DR. M. ISAACSON
Profesor Fak. Medycznej na Uniwers. Bole Paranańskim
Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Dżakierzja. Promienie ultra-fioletowe.
Konsultorium: Praca Zacharias, 622 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Rua 7. de Setembro 3775 Tel. 2-8-9.

UZYWANY oficjalnie w wojsku
ELIXIR „914”
Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważysz: 1.)—Krew czysta, wolną po wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia. 2.)—Zniknięcie przyszców, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jatrzących etc. 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy. 4.)—Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis. 5.)—Żołądek i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera jodu. Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew które posiada świadectwa szpitali od specjałów oczu i chorób syfilitycznych. PODWÓJNE FLASZKI zawierają 2 razy więcej płynu „ELIXIR 914”, a kosztują o 20 proc. mniej, niż dwie zwykłe flaszki.

KURS NOCNY BEZPŁATNY DLA DOROSŁYCH
Gimnazjum „Novo Atheneu” współpracując z krajową akcją mającą na celu rozpowszechnienie nauki, otwarło z dniem 13 maja bezpłatny kurs szkolny dla osób dorosłych, funkcjonujący w nocy. Zapisy codziennie „NOVO ATHENEU” r. Aonidabam, 278 — Telefon 378

Dr. LUDWIK WOLSKI
ADWOKAT
Prowadzi sprawy cywilne, handlowe, spadkowe i kryminalne. Pośredniczy w załatwianiu spraw w Polsce
Rua Brigadeliro Franco, 1488.
KURYTYBA.

CAFE CURY

PALENIE I MIELENIE KAWY
Viuva Paiva Filhos

Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA”.
Rua Commendador Araujo Numer, 107
Curityba Parana

DENTYŚCI

Dyplomowany Lekarz Dentysta
J. Furmaniak
SCHMIDTINGEROWA
Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów, szkieł i t. d.
Rua Paula Gomes, 218
Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

Dyplomowany dentysta
J. Campelli Filho
KONSULTORJUM:
Rua Emiliano Pernetta, 97
(naprzeciwko Szkoły Normalnej)
PORADY od 9—11 i od 1—6

Marja Kryńska
Dyplomowany Lekarz-dentysta
przyjmuje od 1 do 6 pop.
Ul. Ebano Pereira nr. 356
Telefon 1-2-8-8

„A BRANDINA”

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych, pomadek i t. d.
Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o takową uwagę i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki „A BRANDINA”
Specjalność fabryki: Jajka cukrowe!

BRACIA SOBANIA
Rua Nunes Machado, 300—304
Curityba - Telefon, 1423 - Parana.

YANTOL

czyści krew i wzmacnia organizm
Do nabycia we wszystkich lepszych aptekach i składach aptecznych

Koloniści i hodowcy bydła!

Bądźcie rozsądni! Brońcie swe bydło przed chorobami. Zastępujcie brakujące w paszy sole mineralne t. zw.

„BLOCSAL“

Zapamiętajcie dobrze że: 1) „BLOCSAL“ jest tania, niewiele droższa od soli kuchennej. 2) „BLOCSAL“ wyrabiana jest w blokach czworokątnych i służy tylko do lizania, dlatego jest bardzo ekonomiczną. 3) „BLOCSAL“ zawiera w sobie wapno, jod, żelazo i fosfor i łatwo przystosowuje się do organizmu bydłowego

„BLOCSAL“ prawdziwa pochodzi tylko z fabryki SIGEL & FILHOS LTDA, Rua João Negrão, nr. 733 — KURYTYBA

Amerykę stworzyli Emigranci Z Chin

GŁOS PREZ. ROOSEVELTA

Z racji „Dnia Wszechamerykańskiego“ prezydent Stanów Zjedn. Franklin Roosevelt wygłosił doniosłe przemówienie do rady wykonawczej Unii Pan-amerykańskiej. Pozdrawiając 300 milionów obywateli kontynentu, zorganizowanych w 21 republikach, stwierdził on, że Ameryka daje w tych niespokojnych czasach przykład całemu światu jak środki przemocy i gwałtu mogą być zastąpione zasadami prawa i sprawiedli-

wości, jak wojna może zostać wykluczona przez wzajemne porozumienie narodów.

„Nie pozwolimy — mówił Roosevelt — aby spokój naszej części świata został naruszony przez najazd z zewnątrz. Zdobylimy naszą niepodległość ponieważ przodkowie nasi ofiarowali za nią swe życie. Naszym ideałem jest demokracja. Naszym środkiem działania jest godność

i przyjaźń. Naszą zasadą jest zafundowanie“.

Po części oficjalnej Roosevelt poruszył sprawę „Rady amerykańskiej dla wygnanców“, stwierdzając, że Ameryka została stworzona przez emigrantów i że wielcy bohaterowie dziejów amerykańskich byli w większości wygnancami, którzy schronili się tu przed prześladowaniami w Europie.

Walki w prowincji Szantungu, w północnej części Chin rozwijają się w dalszym ciągu na korzyść Chińczyków. Toczy się bój o miasto Hsien, które Chińczycy wzięli w krzyżowy ogień. W dzień Wielkiejnocy marszałek Ciang-Kai-Szek wygłosił przez radio przemówienie: „Dlaczego wierzę w Chrystusa?“. Nazwał on Zhawiciela nacjonalistą i rewolucjonistą i wskazał jego gorącą wiarę za przykład swemu narodowi, aby wierząc w ostateczne zwycięstwo, przepędził Japończyków precz. Podczas przemówienia, nad kwatery marszałka przeleciały samoloty jańskie i spuściły bomby. Ciang-Kai-Szek nie przerwał mowy, dokończywszy jej spokojnie, mimo ogłuszającego huk bomb.

POLSKIE TRADYCJE Morskie i Kolonialne

(P. A. T.) — Jako naród powinniśmy być dumni z wiekowych świadectw i pomników czynu polskiego na wszystkich niemal lądach zamorskiego świata i głosić, popularyzować wybitne zasługi naszych rodaków na odległych szlakach wychodźstwa. Dzieje się to z wielką krzywdą dla naszej kultury, że do niedawna rozdzieleni niewolą w trzech zaborach, jeszcze zbiorowo, gromadnie, społecznie, nie uświadomiliśmy sobie doniosłej roli naszych tradycji morskich i emigracyjno-kolonialnych.

mi na morzach australijskich. Jego to zasługą jest odkrycie na Oceanie Spokojnym dwóch wysp St. Paul i Amsterdam, które przez trzysta lat pozostawały bez władzy w zupełnym zapomnieniu. Gdy w r. 1843 zjawiają się przy tych wyspach okręty angielskie, aby zatknąć na nich sztandar angielski, Mierostawski, wierny banderze francuskiej, odpowiada dostojnie że „raz zatknętej chorągwi nie zwinię, a jeżeli ktobyd użyje siły przeciw niemu, natychmiast wywiesi polską flagę i pod nią się zagrzebie“.

W latach 1882-1885 wyruszył morzem w eksploracyjną podróż do Kamerunu Rogoziński. Zbadanie całego szmatu dzuńgi komerufskiej, odkrycia źródeł, rzek, jezior, słowem — znakomity plan wiedzy geograficznej i topograficznej uwieczyli naówczas przeziwzięcie polskiego kolonisty. Niestety, góry i jeziora, mianowane polskimi nazwami, a nawet kawał ziemi zakupiony na wybrzeżu Kamerunu przez Szelc-Rogozińskiego, przeszedł w ręce Anglików, z czasem znów Niemców, dziś znów Anglików. Nie po raz to pierwszy i jedyny zasługa polskich odkrywców, badaczy i szermierzów sprawy kolonialnej i osadniczej stała się plonem dla innych.

Polacy w Azji

Już w XVII w. ukazuje nam historia niezwykle ciekawą postać kolonisty polskiego w osobie zamazystego szlachcica Nicolasa Czernichowskiego, rodem z Polesia. Podczas ówczesnych walk Polski z Rosją za panowania króla Władysława IV, Czernichowski wzięty do niewoli i wysłany na Syberię, zbiegł z 84-ma jeńcami i zakłada na pograniczu chińskim nad rzeką Amur, niezależną osadę w 1650 r. Skolonizował okolicę, szlachcic ten nazwał swoje państwo — Jaska. Bo tak brzmiał przydomek Czernichowskiego. Do 1674 r. rządził on swoją kolonią a z rządcami Chin koresponduje — po polsku. Nazywali go Chińczy — Chanem macrym.

O wiele lepiej są przez nas znane z literatury bądź też licznych opisów, zamorskie przygody konfederata barskiego, Maurycyego hr. Beniowskiego. Przypomnijmy sobie, jak to pojmany przez Rosjan i wysłany na karczatkę (1770) uciekł stamtąd na zdobytym statku, jak przebył Ocean Spokojny, jak to miał zamiar stworzyć kolonię na wyspie Formozie, a zamierzenia te zrealizował potem na Madagaskarze, który zdobył, ogłoszysię tutaj władcą w 1776 r.

Na morzach i lądach południa

Mniej znanym jest śmiały, dzielny żołnierz i odkrywca wysp, Adam Mierostawski, rodzony brat głośnego dyktatora z okresu Powstania Sycylijskiego. Jako kapitan statku, żeglując pod banderą francuską, dokonuje on wielu brawurowych wypraw, prowadząc samodzielnie handel z krajowca-

Wojskowi

Z żołnierzy amerykańskich, już Kościuszko i Pułaski otwierają najpiękniejsze karty historii Stanów Zjednoczonych. W ub. roku uczczono też w USA pamięć gen. Włodzimierza Krzyżanowskiego, bohatera wojny secesyjnej, później zaś gubernatora stanów Florydy, Wirginii i Georgii, oraz pierwszego gubernatora Alaski.

Io wolność Boliwii walczyli Polacy — Ludwik Flegel i p. F. ryndard Sierakowski (1818 — 1822) I w kolonialnych wyprawach angielskich na Nowej Zelandii chlubił się Słazak Gustaw Adolf Tempki. Zginął on śmiercią bohatera w 1868 r. Piszą o nim Anglicy z najwyższym uznaniem. „Tempki z arystokratycznej polskiej rodziny, był bez wątpienia najlepszym wojownikiem. Wprowadził on nowy sposób walki z krajowcami, przez co kilkakrotnie przyczynił się walnie do zwycięstw białych.“ A był ów Tempki ponadto zlotnym malarzem i p-

sarzem. Pozostawił piękne wspomnienie o Meksyku.

Równocześnie, obok wielu czynnych naszych żołnierzy, którym dane było wstąpić się w bojach kolonialnych, na zamorskich lądach, wyrasta ogromny zastęp polskich uczonych, podróżników, odkrywców, geologów, inżynierów itd.

Uczni, podróżnicy, odkrywcy

Myśl o Polsce prowadzi w 1840 r. znakomitego podróżnika-odkrywcy Edmunda Strzeleckiego na najwyższy szczyt Alp australijskich, nazwany przez niego Górą Kościuszki. Sławą naukowca i odkrywcy kolon. terenów okrył się ostatnio prof. Jan Dybowski, wybitny badacz Sahary, jeziora Czad i dzikich krain afrykańskich, laureat francuskiego Towarzystwa Geograficznego.

Łańcuch gór w Andach, w Ameryce Południowej, po dziś dzień sławi nazwisko Ignacego Domeyki, znanego przyjaciela Mikiewicza, a zarazem prawdziwego dobroczyńcy republiki Chile. On to, jako znakomity geolog, podróżnik, badacz i alpinista, a prz tym rektor uniwersytetu w Santiago, stał się twórcą chilijskiego przemysłu górniczego. Drugi, sławny w Chile Polak, Henryk Babiński, odkrywał w 1893 r. nieprzebrane pokłady węgla w górach Kordylierach.

Czym był Domeyko w Chile, tym był w Peru Ernest Malinowski (1808-1899) jeden z najgenialniejszych inżynierów, twórcą kolei w Ameryce Południowej, łączącej Antantyk z Pacyfikiem. Z nim, razem pracują w Peru świetny inżynier polski, Edward Habich i profesor uniwersytetu w Limie, Wł. Kluger i Wł. Folkierski.

W Brazylii, w Manaos, widnieje pomnik Bronisława Rymkiewicza, budowniczego kolei i portu morskiego na Amazonce (zmarł w 1917 r.) A któż nie zna w Brazylii Józefa Siemiradzkiego? Nieustraszonego badacza i eksploratora południowych części tego kraju, pracą swoją i staraniem (w 1858) podłożył tutaj pierwsze odwaliny pod kwitnące dziś 300 tysięczne polskie osadnictwo.

Wynajme

Parę pokoi frontowych. Z pierwszorzędnego polskiej kuchni dostarczam marmity do domu. Rua Barão do Rio Branco, 550 (Sobr.) Telefon 2 17.

Polskie proszki „KOGUTEK“ (MIGRENO-NERVOSIN) stanowią najpewniejszy środek kojący wszelkie bóle.

NATURALIZACJA i karty wezwania na przybycie do Brazylii
Wyrabia je w najkrótszym czasie Dr. J. Gelbert
Rua Pedro Ivo nr. 211 Kurytyba MÓWIMY PO POLSKU

TARYFA OGŁOSZEŃ

Za 1 centymetr 1-lamowy wewnątrz numeru \$1\$000
Na ostatniej stronie 2\$000
Na 1-szej stronie 4\$000
Ogłoszenia towarzystw i nekrologi 50 proc. taniej

Należności za ogłoszenia opłaca się z góry

Nowości dla Parany

Co interwentor Ribas przywiózł z Rio

Prezydent Getulio Vargas przybędzie do Parany, być może już w maju, jak zapowiedział interwentorowi naszego stanu.

W Rio pchnął interw. Ribas naprzód sprawę następujących dróg: 1) przedłużenie kolei z Rolandii do spadów Guairy na rzece Paranie, 2) przedłużenie kolei z Guarapuawy do Campo Mourão, gdzie się obydwie linie spotkają, 3) przyspieszenie dokończenia szosy Kurytyba-Joinville, nad którą leży Zekopane, 4) budowa gościńca z Rio Negro de Caxias w RGRS.

Antonina posiadzie moło okrętowe i magazyny portowe. W zatoce Guaratuby będą przeprowadzone studia nad założeniem portu, gdyż jest to jednia z najlepszych naturalnych zatok w Brazylii.

W miastach Jacarezinho, Castro, Palmeira i Paranaigua mają powstać nowe budynki dla pomieszczenia poczt. Będzie wzniesionych we wnętrzu kraju 15 budynków szkolnych na podobieństwo grup, jakie powstały w Kondenzie i Araukarii. — W Londrynie powstanie Kolektoria federalna.

Powrót z Rio

Interwentor federalny Manoel Ribas wrócił z Rio w towarzystwie sekretarza skarbu dr. João Franco i objął urządowanie. Zapowiedziany jest także powrót gen. Meira de Vasconcellos.

Nowy Prefekt Kurytyby

Pierwszą czynnością p. Manoela Ribasa po powrocie z Rio, było podpisanie nominacji dr. Moreira Garcez na prefekta Kurytyby. Nowy prefekt stał już swego czasu w zarządzie miasta i posiadał wybitne zasługi przy jego rozwoju, dlatego wiadomość o jego mianowaniu spotkała się wśród najszerzych kół z żywym zadowoleniem. Dr. M. Garcez zamierza w pierwszym rzędzie zwiększyć i usprawnić sieć wodociągową w Kurytybie.

Dekret o instytucjach cudzoziemskich

Prezydent republiki podpisał dekret, regulujący działalność instytucji obconarodowych na terenie Brazylii.

LOTERJA STANU PARANA

Największa liczba wygranych przy najmniejszej liczbie biletów

W kwietniu

Nader interesujące ciagnienia

Ciągnienie co tydzień

Kup jeszcze dzisiaj swój bilet

Bilet na 50 kontów 20\$

Bilet na 100 kontów 30\$

Jagoda

Tartak na kolonii Jagoda

Nowa i największa Kolonia w Paranie

położona w okolicy bardzo dużej przyszołoci na prawym brzegu rzeki Iguaçu blisko traktu Guarapuava-Foz do Iguaçu. Niebawymy nigdzie ogromny procent ziemi zupełnie równej, nadającej się do uprawy pługiem. Obszar kolonii jagoda wynosi 24.500 akrów. Każda działka posiada wody pod dostatkiem i Jrogę dojazdową. Ziemia ta daje znakomite zbiory pszenicy, jęczmienia, żyta, kukurydzy, fiżonu, ryżu, batatów, kartofli, trzciny cukrowej, chmielu, bawełny, rycynusa a także wszelkich warzyw i owoców. Pas nadrzeczny doskonale nadaje się pod uprawę trzciny cukrowej, bawełny, bananów, ananasów, kawy itp. Klimat jest bardzo zdrowy, a wody są czyste, smaczne i zdrowe. Wysokość nad poziom morza: 600—400 metrów.

CENA ZIEMI: 100\$000 za akier na 4-letnie spłaty.

Przy kupnie na raty osadnik wpłaca 30% od ceny ziemi, resztę rozlicza się na równe raty. Na raty sprzedajemy tylko jeden lot 10-alkrowy. Wyjątek mogą stanowić tylko bardzo liczne rodziny. Przy kupnie za gotówkę — tytuł własności (Escritura) niezwłocznie wydaje się kupującemu na ręce. Na naszej kolonii są następujące urządzenia:

Tartak
Apteka i mały ambulatorium, Gospodarstwo wzorowe
Plac pod kościół

Magazyn Biblioteka Szkoła

Informacji udziela się w Kurytybie, przy ul. Ermelino de Leão, 15, piętro 1, lub na kolonii Jagoda (municipium Guarapuava), za osadą Larangeiras.

PROSPEKT ILLUSTROWANY wysyłamy na żądanie.

Adres dla listów:

CIA COLONIZADORA E MERCANTIL PARANAENSE S. A.

Caixa postal 222, Curitiba — Parana

UWAGA: Wstrzeżać się „fazenderów“, proponujących sprzedaż terenów. Tytuły własności w Paranie są często nie uregulowane, i koloniści, nabywający ziemię z rąk prywatnych, są narażeni na podwójne płacenie

Ó memorial e os documentos a que se refere o Decreto-Lei n. 58 de 10-12-1937, artigo 10, estão depositados no registro Imobiliário de Guarapuava

Nowa polska restauracja w śródmieściu

Obiady, kolacje, przekąski. Szurasco o każdej porze dnia, zawsze świeże. Wyborowe trunki.

Punkt spotkania Rodaków z Kurytyby i okolic

Jan Wilczyński

CHURRASCO PARANAENSE

rua Ermelino de Leão, 28 — Kurytyba

RED. i ADMIN. Rua Er. P. (Mawia) Tabela

NR 1

NASZA PO

Jako p. osadniczo ków pon. na uwag

Dając p. za porusz. wy, jaką j. sy, żywie. znajdzie s. rodaków.

Zyjąc w. miałem d. żyć „chor. której wiel. ponieważ. winy stała. to obowiąz. leczyć ja. strzyki, w. wpływu p. szych gaz. czyta sob. byleby pis. dzinie pol.

W ten. będą się. przez te. szą chlubą.

Jak by t. gdybyśmy. kie mają. inni?

Niestety. my poszcz. bnm a p. dem woln. Ale ten s. i my mus. we, dołoż. obcych i. Jamiak — we zapom.

Gazety u. kapitału. „dnia ani. walczą, a. dacji, nie. cowników. mogli po. kiemuś pi. domościar. dzy nami. jednakże z. stosownej. jej gdzieś. pracy czę. cając się. powodu tr. zostawia d.

Pismo, musi być. w wielu. mieć wiel. rów: wiede. ogłoszeń. prawdziwy. numeraty. wteży gaz. żyć, przyn. bre i pouc.

My Pola. inne narod.

Stos. (PAT.) W. warszawsk. daje się z. cja do nau. spodarczy. tewskich. „Verslas“ nieczność. dlowego, t. takt z pol. tychezas L. wda z p. przychodzi. pośrednict. siał przep. ment. Da. nia stosun. stwierdza. stosunki h. mógł kup.

Te